בן - 1.

ב ן |!| בען | - דער, =ים | באנים |. א קינד פון מענלעכן מין, א זון פון טאטע=מאמע. ס'רוב אין מצ און מיט אן איראנישן אדער פֿאָיראטיוון מיין.

1873 " |...| אז איר זאלט קיין שליטה נישט האבן אויף ישראליק בן ציפע, צעזייט זיך, צעשפרייט זיך אין די וויסטע פעלדער |...|". ממוס, די קליאטשע, ווילנא, קאנק: 84810.

7521 ...190" אז איך זאג אייך 'בנים', ניט 'זיך', איז משמעות אז דאס זיינען דריי הויכע קלאפערס מיט הויכע רגלים, מיט געזונטע ידים, וואס קענען גוט ארבעטן און גוט אכלען ". שע, דער מבול, ז' 109.

7521/א ... " ער גלייבט זיי נישט, נישט דעם ביק און נישט דעם בן זיינעם ". בערג, דער טויבער, קאנק 104/215.

7535 1931 " זאגט מיר, ווער פון אייך, בנים משחיתים, דארף זיך דא איצטער לייגן אויפן בענקל ?". מק, זעלמעניאנער !, מינסק מאסקווע, ז' 39.

|| בנאק |בנאק/בענאק| - דער, =עס, פֿקפֿ בנאקל |בנאקל/בענאקל|. שפאטפֿארמע פון בן [בעון].

7221 1907 " |...| האבן זיך אוועקגעשטעלט ארומשרייבן ווי גאלדינס בנאקל איז אנגעטאן, קיין אנדערע דאגות האבן זיי שוין ניט". דפֿ, אייזיק שעפטל, נ"י, ז' 331.

7218 1928 " |...| אז דער בנאק האט געטראפן מיט דער מויד איך אריין, וועט ער אהיים טרעפן אויך |...|". אפֿא VI, ווילנע, ז' 71.

2218 1944 " קיין גוטן נאמען |...| האט נאָטע זון ניט געהאט. מ'האט איך גאנצן געגנט געוווסט, אז ר' נאטע שקלאווער פארדינט און דער בנאק זיינער גיט אויס". זש, קיסר און רבי !, נ"י, ז' 22.

בע-6 1964 " כאטש טיף פארדבקעט, ריטמיש זיין געשאקל, // דער טאטע האלט אן אויג אויף זיין בנאקל". י. מאניק, אין טריט פון דיין וואנדער, ת"א, ז' 21.

בנימלעך - דזוו דפוו געניצט נאר אין מצ.

1910 " און המן האט אוודאי דארט // געהאט א גרויסע
מכה // מיט אלע זיינע בנימלעך |...|". פרוג, 7525
שריפטן I, נ"י, ז' 189.

שניידער בן שניידער, כלי=זמר בן כלי-זמר אע -
באצייכענונג פאר א עכטן טיפישן פארשטייער/יורש פון
א געוויסן פאך, כאראקטער, אייגנקייט אע. % ער איז
א שוסטער בן שוסטער, די מלאכה גייט ביי זיי אריבער
פון דור צו דור.

1972 " |...| אן ארבעטער בן ארבעטער ". אלטער קאציזנע,
גש III, ת"א, ז' 17. 6826

" דו שוויגסט, דו בן פיקער אלץ? איך זאג דיר,
נישט זינדיק!". אשט, משלים, קאנק: 862/153-III. 6826/א

שוטה בן פיקהאלץ, למך בן למך, יאקל בן פלעקל, שמינדריק
בן געץ - שפאסיקע אדער שפאטישע נעמען פאר א נאר, תם.

1873 " אויף דעם בארג נאך א בארג, אויבן זיצט שמינדריק
בן געץ, פאסעט ווילדע קעץ |...| ". ממוס, די קליאטשע,
ווילנע, קאנק 85180.

... " נאר וואס דו ביסט! יאלד איינער ! דו למך בן למך!
האסט געלעבט ווי אן אייזל און שטארבסט ווי א לעקיש. 6826/ב
באש, טאגבוך פון א ניט=געבוירענעם, ... קאנק: 266/343.

ער וויסט/קען ווי דעם יישובניקס בנאק (פפ) - ער איז
אן עם=הארץ, ער וויסט גארניט.

בנים איז אויך א גוטע מכה - פון קינדער האט מען
א מאל א סך צרות | דאס ווערטל איז אויפגעקומען,
זעט אויס, פון דעם וויץ וועגן יענעם יישובניק, וואס
האט, זאגנדיק פסח די הגדה, פארביטן דאס ווארט 'כנים'
אויף 'בנים'|.

1867 " אין די 'עשרה מכות' פלעגט אימער צו זאגן אנשטאט כנים - בנים, ווייל ווי ער ווייסט איז בנים מער מכה פאר כנים, דען צו כנים העלפט א פראשעק, און דערצו - כאטש | טעקסט: האצבע | טו זיך א מעשה אן". 7523
אמד, דער ישובניק, ווילנע.

(?נ) ירבעם בן נבט - וועגן א שלעכטן/זינדיקן מענטשן, וואס ברענגט נאר אנדערע צו זינד, פארברעכנס.

... " כ'ביק א פושע ישראל! א חוטא ומחטיא את הרבים, א ירבעם בן נבט!". באש, חורבן קרעשעוו, 7523/א
קאנק: II-234/415.

קינדער וואס העלפן אויך אויסגעהאדעוועט זיין דערהויבן -
בנים גדלתי ורוממתי | באנים גידאַלטי ווערומאַמטי | -
- פראזע ווערט געזאגט ס'רוב דורך עלטערן וואס די (הויך) קינדער באגייען זיך מיט זיי שלעכט.

... " ער גיט א מיש ווייטער, ווייטער: 'בנים גדלתי ורוממתי' א שווער פסוק, געדענקט ער |...| ". 7526
אר, אלע ווערק IV ! ציט אויסג נ"י, 1930, ז' 38.
(דערציילונג "דער היכלאזער").

בן = II | בען=...| - דער, מצ בני=... | ב(ע)ניי= |.
ערשטער טייל פון א צאל צונויפהעפטן, ווו בן= איז גענוצט אין פארשיידענע באטייטן: אנגעהעריקייט, אפשטאם, פעיק צו/אויף, אין עלטער פון, באזיצער פון...
א"א (זבז).

(?נ) בן = אָבות | בען=אַוועס | - דער, מצ בני=...
| ב(ע)ניי=...|. (לל) אָפשטאמיקער פון גרויסן ייחוס, מיוחס.

1883 " האט הקב"ה איינגעזאמלט אלע ישראל און האט אין זיי ניט געפונען קיין פסול, נאר זרע אמת געהייליקטע בני=אבות". נופת צופים II, ווילנע, דף 220 - II. 7308

בן = אברהם | בען=אַוורָאם | - דער, מצ בני=אברהם | ב(ע)ניי=אַוורָאם |. 1. א גר, עמעצער וואס האט אנגענומען די יידישע אמונה.

2. א קליין יידיש קינד (יינגל) וואס מע האט געפונען און מע ווייסט ניט זיין אפשטאם, ווער ס'איז זיין פאטער,

בן = אדם | בען=אָדעם/אָדאָם | - דער, מצ בני=אדם | ב(ע)ניי=אָדעם |. אן אפשטאמלינג פון אדמען, א מענטשנקינד, א מענטש. % דערפסט זיך אויפפירן, ווי ס'פאסט פאר א בן=אדם. די נאציס פארדינען ניט דעם נאמען בני=אדם.

1883 " |...| דו ביסט שענער פון שת און חנוך, וואס זענען געווען בני אדם ". נופת צופים, ווילנע, ז' 188 - II. 7323

... " כל זמן ס'איז דא א שפאלט, א שפארונע - רוק זיך, בן=אדם, שפאר זיך און גנבע זיך אריין !".... 6858
ממוס, אין א שטורעם=צייט, ציט אלע ווערק, אויסג' מענדעלי' ב'... ווארשע, ז' 24.

1935 " |...| און האט אויפגעדעקט רזין=דרזין, וואס אזוינס האט נאך קיין בן=אדם נישט די זכיה געהאט מגלה צו זיין |...| ". באש, דער שטן אין גאריי, 6858
קאנק: 127/625 - IV.

1957 " דאס איז הקדוש=ברוך=הוא מצרף א מחשבה טובה צו מעשה, אבער בני=אדם דארפן טאקע טאן בפועל ". 7328
לדב, נ"י, ז' 140.

1963 " אזוי פיל אנטפלעקונג און אויף איין מאל, // ווארהאפטיק, צו פיל נס פאר די אויגן פון בן=אדם ". 6886
יפה, נפילים, ת"א, ז' 97 ? | 94 |.

בן=אדמדיק | בענאַדעמדיק | - אדי/אדוו. (שנש)
ווי א מענטש.

1967 " און בלוט געזויפט, ווי ביר, מיט א בן=אדמדיקער
מינע ". צייט, אלע לידער און פאעמען !, נ"י, ז' 79. 6891

/7 קיין בן=אדם זאל ניט וויסן - שטרענג בסוד, געהיים,
אז קיין שום מענטש זאל ניט וויסן.

... וואס דאס קינד האט איבערגעטראגן |...| האט ניט
געוווסט קיין בן=אדם, אחוץ מיר ". שע, טביה,
ציט אויסג... ז' 161.

ם 1696 " אונ' איין רוח איז דער נחש אנט קיגן קומן
אונ' האט איר געזאגט דש הש"י האט איר גיהיישן זיא 6879
זאל דעם בן אדם נישט טאן ". ספר מעשה השם,
ז' 17, ציט אווע, !!!, ז' 457.

1723 " ווען איין בן אדם חלילה און עבירה טוט בשאפט ער
דר מיט איין מלאך חבלה ". ס'דרך תמים, זולקווא, א/6879
תרפ"ג.

1788 " |...| נאך דעם אלז מן האט דיר איין גרוימט דו
זאלסט דעם בן אדם ~~[illegible]~~ 1887
בייסן אונ' טיטן האט דער בן אדם חרטה בקומן אויף
זייני זינד ". מענה לשון אויף טייטש, זולצבאך,
תקמ"ח.

בן = א ה ר ן = ה כ ו ה ן | בען=אַרן=האַקויען | - דער, (?נ?)
מצ =... | בניי=....|. אפשטאמיקער פון אהרן הכהן,
פון די כהנים; א כהן (ניט קיין לוי אדער ישראל).

בן = אוני | בען=אָני | - דער, מצ בני= ... |. (?נ?)
טייטש: זון פון מיין טרויער; באטייט: (??)
א קינד, וואס די מוטער שטארבט ביי זיין געבוירן
| בראשית, לה - יח |.

197... " ער האט זיך דערמאנט, ווי די מאמע רחל האט
6892 אויפגעטראגן אירע יסורים, איידער זי האט געבוירן
איר בן=אוני, בנימין ". ש. איזבאן, זש' גק,
נ' 62 - 63, ז' 216.

בנאי | באַנאַי | - דער, =ים. (רעג, ישראל) (?נ?)
„מויערער, פאכמאן אין מויערײַ" | קטוו |.

~~בנאים | באַנאָים | - די, מצ. נאמען פון א יידישער סעקטע אין ארץ=ישראל אין דער צייט פון דער משנה. דעריבער הייסן זיי בנאים, ווייל זיי זיינען שטענדיק עוסק אין בויען די וועלט | שבת, ק"ד. |.~~

בן = אלהים | בען=עלאָהים/=עלאָקים | - דער, מצ בני...
| בניי=...|. (לל) א מלאך.

1883 " |...| ווי די שטערן פון דער פרי הייבן אן צו
7335 זינגען | צום באשעפער |, בלאזן די בני=אלהים
א תרועה ". נופת צופים, רות, ווילנע, דף כ"ב - !!.

1928 " דאס האבן אפילו איינגעזען די מעטאפיזיקער און
6897 זיך פארזארגט מיט א לאָגוס, מיט א בן=אלהים ".
אפֿאַ VI , ווילנע, ז' 192.

ב נ א מ ו נ ו ת | בענעמאַנעס | - אדוו/באמערקוואַרט.

אויפן וואָרט (ערנוואָרט), אויף צוטרוי, באגלייבטקייט.

% שווערן (זיך) בנאמנות. אויף מיינע נאמנות!

איר מעגט מיר גלייבן בנאמנות, אז כ׳וועל אייך מארגן

אומקערן דעם גמילות=חסד. בנאמנות, איך האָב דאָס

געזען מיט מיינע אייגענע אויגן !.

1873 " און די קרעמערס דינגען זיך, שווערן בנאמנות,

ביים ווייב, |...| ביי דעם חלק לעולם הבא |...|".

ממוס, די קליאַטשע, ווילנע, קאַנק: 157350.

1938 " דער הוסט |...| און די עלטער זיינען, בנאמנות,

נישט קיין אנגעלייגטע אורחים". מאַן, נאָענטע 7206

געשטאַלטן, וואַרשע, ז׳ 86.

1948 " מענטשן האָבן ליב צו לאכן, נאר, בנאמנות, איך

ווייס ניט, וואָס איז אזוי דער געלעכטער ". 7193

ה. פאליאנקער, שמייע גאזלען, מאסקווע, ז׳ 3.

אַנוו

0 בנאמנות=שלי | ...שעלי | - באמערקווערטער. אויף

מיינע נאמנות, אויף מיין וואָרט.

| אנהייב XIX | " גלייבט מיר בנאמנות שלי, אז איך מיין

גאַנץ קעלערל וועט איר זיך נישט געפינען אפילו איין

טרעפל ווייך אונטערגעמאַכטן ". ש. עטינגער, סערקעלע,

ציט אויסג ווילנע, 1925, ז׳ 425.

1958 " נאר דער מאַן צווישן ים און ווינט און זון,//

בנאמנות שלי, ער איז א שפאגל נייער, אנדערער ". 7198

יפה, אק, נ, 31 ז, 50.

ב נ א ק (ל) -- ------→ בנק I.

ב ן = א ר ב ע י ם | בען=ארבאָים | - דער, מצ בני=...
| בעניי=...|. א פערציקיאָריקער (מענטש), איינער
וואס איז אלט פערציק יאר, אין די פערציקער יארן.
% ער איז שוין גרוי, כאטש ער איז נאך א בן=ארבעים,
זעט אויס פון צרות.

[7 בן=ארבעים לבינה |... לעבינע | - פראזע:
א פערציקיאריקער איז גוט צו פארשטאנד, קלוגשאפט
| אבות ה - כ"א |.

ב נ ב֗ ו א ה | בינעווּע | - אדוו. וויזיאנעריש,
פארויסזעעדיק; פראפעטיש. % זען בנבואה, וויסן
בנבואה.

1873 " דניאל האט בנבואה געזען די פיר קיסריות אין
די געשטאלטן פון לייבן ". ממוס, די קליאטשע,
ווילנע, קאנק 464400.

1966 " א מוח א פערטער ביז אומזין איז טעטיק // אין
דעם וואס מיר רופן היינט אן קיבערנעטיק. // ער 7222
ווייזט בנבואה, אז ס'שטייען אן ציטן, // ווען
ס'וועט זיין מאשין מיר דעם מוח פארבייטן ". האל,
מיין [illegible] מאסקווע, ז' 22.

ם 1697 " אונ' וויא ער נאך דרייא מייל קיין רעגנשפורג
האט קאם עז דעם חסיד בנבואה איין וויא איין 7227
זעלכר קעם ". פראגער מעשה בוך, דער לויטנשלעגער,
ציט אווע !!!, ז' 472.

1716 " דען זיא | אביגיל | האט בנבואה גיזעהן דז נבל
ווערט ניט לאנג לעבין ". סהמ, שמואל א, ווילהרמרשדארף,
דף נח - !!.

בן = ב י ת | בען=באַיס | - דער, מצ בני=בית

| ב(ע)ניי=באַיס |. 1. א היימישער מענטש, אן
אפטער איינגייער אין דעם הויז, צו דער משפחה,
ניט זייענדיק קיין קרוב. ווערן/זיין א בן=בית.

% ער האט זיך באקענט מיטן מיידל און גיך געווארן א
בן=בית ביי איר אין שטוב. מיינע חברים קומען אפט
צו אונדז , זיינען שוין בני=בית, און די עלטערן
מיינע האבן זיי ליב.

1864 " יענער יונגער=מאן, וועלכן איך האב דאס ערשטע
מאל באגעגנט שבת, גייענדיק מיט איר שפאצירן, ער איז 6905
געווען דארט זייער היימיש ווי אן אייגענער, א
גאנצער בן=בית ". ממוס, דאס קליינע מענטשעלע,
ציט אויסג נ"י, 1910.

... " א גאנץ וואוילער גוי... ביי אונדז איז ער א
גאנצער בן=בית ". שע, שווער צו זיין א ייד, 6901
ז' 127.

1927 " צייט מען האט אים איבערגעגעבן, אז וואלף ר' חיימס
איז ביי אים אן אפטער בן=בית, איז דער אלטער יעקב 6910
ארומגעגאנגען ווי אן א קאפ ". אפּאַ I, ווילנע, ז'168.

2. אין מצ בני=בית - פאמיליע=מיטגלידער ---> זבז.

3. (חומש=טייטש) א הויזקנעכט. "גאט, דו האסט מיר ?נ?
קיין קינדער ניט געגעבן און א בן=בית וועט מיך
ירשענען " (בראשית, טו - 3).

4. (פיג) עפעס וואס איז תמיד דא. צו וואס מען איז שוין צוגעוווינט.

1968 " אין פיל הייזער איז דער דלות געווען א בן=בית, דאס ארעמקייט האט געהערשט אין אלע ווינקעלעך ". 6903

ש. רוזמאן, ~~[illegible]~~ יזכּ קרפטורוס=מרמורש, רחובות, ז' קס"ד.

5. (פיג) א קענער, א באהאוונטער אין עפעס.

% דער ייד איז א גרויסער למדן, א בן=בית אין הלכה נישט ווינציקער ווי דער רב.

1893 " |...| און באוויזן א גרויסע ידיעה אין חכמות חיצוניות, אין פילאסאפיע איז ער א גאנצער בן=בית". 6909

י. גוידא, דער נייער פראצענטניק, ווילנע, ז' 40.

|| בן=ביתדיק | בענבאַיסדיק | - אדוו. (שנש) היימיש, ווי א פריינד. ?נ?

1972 " כאטש ס'טראגט זיך פליגלדיק זיין גייסט אריבער אונדזער דור, // איז ער בן=ביתדיק אין אים באהויזיקט". 6916

צייט, זש' גק, נ' 76, ז' 42.

ב ן = ב כ ו ר | בעך=ב(ע)כאר | - דער, בא. דער עלטסטער זון, ערשט געבוירענער. ?נ?

1968 " זיין בן=בכור איז געבליבן א תושב אין תל=אביב |...|". יזב אטוואצק, ת"א, ז' 92.

ב ן = ב ל י ע ל | בען=בליאַל | - דער, מצ בני=בליעל | בנ...|. (לל) פארדארבענער מענטש, אויסוואַרף, מנוּוול. % מיר האבן גרויסע צרות פון דעם געמיינעם פארשוין, אן אמתער בן=בליעל!.

1904 " מ'זאל פארברענען די שטאט, וואס אלע האבן געדינט די עבודה=זרה דורך די אנרעדער בני=בליעל ". 6920

פ' מוני, תרגום"א, לאדז, ז' 21.

1940 " די בני=בליעל, ווי אלטע טאטעס רופן זיי |...|".

הל, דראמאטישע פאעמעס, נ"י, ז' 221. 7365

1958 " דער בויך |...| איז שוין גרויס און הארט ווי

א פויק, און דער <u>בן=בליעל</u> זיצט אין איר טראכט ". 6920

<u>באש</u>, <u>זש'איק</u>, פסח=נומער, ז' 32.

ב ן = ב ל י = ש ם | בען=בלי=שעם | - דער, <u>מצ</u> <u>בני=</u>... (?נ?)

|בני=...| - (<u>לל</u>)' א יונג אן א נאמען '

| איוב ל - 8 |, געמיינט א פארדעכטיקער פארשוין,

עמעץ וואס קיינער קען אים ניט, א גארניט.

1959 " זיי האבן נישט קיין פנים, כאטש אלע ווייסן ווער

און וואס זיי זיינען; זיי זיינען <u>בני=בלי=שם</u>, 6921

כאטש זיי זיינען א שם=דבר". <u>שנ</u>, <u>קריטיק און</u>

<u>קריטיקער,</u> ב"א, ז' 48.

ב ן = ב ק ו ע ה ←------ <u>בן=פקועה</u>.

ב ן = ב ק ר | בען=באַקער | - דאָס | באַ? |. 1. א יונגע

רינד, א קאַלב/קעלבל. % פלייש פון א <u>בן=בקר</u> קאסט

שטענדיק טאַערער.

2. (<u>פיג, שש</u>) א יונג בחורל.

..." געקומען קיין אדעס אזא <u>בן=בקר</u> ווי איך,

א בר=מצווה=בחורל, פון א יאר זעכצן=זיבעצן |...|". 6924

<u>שע</u>, <u>ארעמע און פריילעכע !</u>, <u>ציט אויסג</u>...

<u>די פריילעכע קאמפאניע,</u> ז' 169.

ב ן = ב ר י ת | בען=בריס | - דער, <u>מצ</u> <u>בני=</u>..

| <u>בניי=</u>... | 1. איינער וואס געהערט צום בונד וואס

גאט האט געשלאסן מיט די יידן, א ייד. % מע זעט

דאך פון דער נאז זיינער, אז ער איז א <u>בן=ברית</u>,

פון אחינו בני=ישראל.

1868 " עס זאל ניט אויסגערעדט זיין, כאטש ער איז א
6926 בן=ברית |...| קען ער דאך קיין יידיש ניט".
קמ, נ' 31, ז' 238 - I.

|?|193... " אזוי ווי איר זענט בני=ברית (געמלעט),
7363 אזוי מוזן אויך אייערע שליחים זיין בני=ברית ".
איבז, זאלקינד, בבא מציא, עא - ב.

2. (פיג) אַליאנס, פארבינדעטער.

1904 " |...| עס איז ניט ווייט די צייט, ווען מען וועט
6925 קענען גראטולירן די 'אינטעליגענטע' פיינט פון
דעם צאריזם מיט א נייעם פאליטישן בן=ברית, וועלכן
קיין מאכט קען ניט גובר זיין ". איבז | ווער? |,
ג. פלעכאנאוו, דער רוסישער ארבייטער |...|,
זשענעוו, ז' 111.

ב|ן = ג ב̄ י ר | בעז=ג(ע)וויר | - דער, | מצ| אויך:
בן הגביר |...האַגבער |. בני=גביר/בני=גבירים.
א זון פון א רייכן מענטשן.

1865 " אז זי איז אלט געווען זיבעצן יאר, האט שוין
6928 דער פאטער מיט איר געמאכט א שידוך מיט א יונגן
מענטשן, א בן=גביר |...|". | מחבר?|, די
אנטלאפענע טאכטער, ווילנע, ז' 3.

1882 " דו ביסט דאך א בן=גביר, דארפסטו צו גיין אין
6927 חדר מיט דעם גרעסטן כבוד |...|". איבז צדיק צדיקאוויץ
ממינסק, נעימות יעקב (דובנער מגיד), ווארשע,
ז' 18.

1902 " יעדער פארשטייט, אז דאס ווייב איז א גבירה,
7375 איז דער מאן א גביר, און די קינדער בני=גבירים".
פינסקער שטאדט=לוח, ווארשע.

1930 " עס האט זיך געקריגט דער **בן=הגביר** און דער
6934 בן=הפרנס אויף זייער ייחוס |...|". **ר' דוד=יהודא**
דונער ממינסק, **עונג שבת**, ווארשע.

בן = גדולים | בען=גדוילים | - דער, **מצ**
בני=גדולים | בניי=...|. איינער וואס שטאמט פון
גרויסן ייחוס, פון רבנים **אע**. % דער אידעס זיינער
איז א למדן און דערצו, דערצו נאך א **בן=גדולים**,
אויסגעקנאטן אין יִחוס.

1909 " עפעס א קליינינקייט אזא גדול! |...| אזא
6929 **בן=גדולים** - דעם ' זקנס ' א זון ". **א. וויעוויארקא**,
הימעל און ערד, לעמבערג, ז' 8.

בנגידות | בענעגידעס | - **אדוו**. (**אט,עלט**)
נגידיש, ווי א נגיד, רייך, מיט דער בריימער האנט.
1886 " |...| האט זיך געפירט **בנגידות** נאר בכוח=כוחות,
7230 / בן-65 ווי איינער וואס שווימט אויף גאנץ נידעריקע
וואסער". **אמד**, **דער שנארער**, ווילנע, ז' 10.

בן = גיל | בען=גיל | - דער, **מצ** **בני=גיל** |בניי=גיל |.
1. איינער פון זעלבן עלטער, אין איינע יארן.
איך האב א שוועסטערקינד, איז ער מיינער א **בן=גיל**,
מיר האבן אפילו געפראוועט די בר=מצווה צוזאמען.

1957 " ער פלעגט צונויפקלייבן פשוטע יידן, **בני=גילו**,
7377 און פלעגט זיי דערציילן וואס ער האט געזען ביים
רבין ". **לדב**, נ"י, ז' 386.

14 בן-

2. מיטלערנער אין ישיבה.

" א יינגל פלעגט איבערגיין פון גמרא=חדר. אין בי 1950

בית=מדרש אריין, אפגוכן א שותף צום לערנען |...|

אזא שותף האט זיך גערופן בן=גיל ". י. שטערן,

חדר און בית=מדרש, נ"י.

ב נ ג ל ה -- -------> בניגלה.

ב ן = ד ו ד | בען=דאַוויד | - דער, בא, פארקירצט פון

'משיח בן=דוד', איינער פון די פאלקסנעמען פאר משיחן

(לויט דער מסורה שטאמט משיח פון דוד המלך).

... " אז גאט וועט וועלן, וועט מען דערלעבן בן=דודן".

פמ, טראַט פון דוירעס. . . . .

1957 " יידן ווערן ניט אויסגעלייזט סיידן דורך צדקה,

וואס זיי וועלן טאן אויך ווען זיי וועלן זיין 7233

פטור מצד הדין, ווארעם בן דוד קומט |...| "ליקוטי

אמרים, תניא, אידיש, דף קטז - כלז | ? |.

~~באַמ מע דאַרף געפינען דעם המשך פון דער ציטאַטע!~~

~~באַמ מע דאַרף געפינען דעם המשך פון דער ציטאַטע !~~

ם 1709 " גאט ווערט אונז בלד בן דוד שיקן ". איבן

ר' ליב סופר |...|, קינות עם פירוש לשון אשכנז, 6933

פראג, תס"ט, הקמדה.

1752 " בן דוד זאל בלד ווערן צו אונש גזענט ".

ע.א, שער=בלאט. 7234

בן = דור | בען=דאָר | - דער, מצ בני=דור | בניי=דאָר |. פּפ (זן) בני=הדור. איינער פון דער זעלבער גענעראציע, פון דער אייגענער תקופה; מיטצייטלער. % שלום=עליכם איז געווען א בן=דור פון פרצן, אבער ווי אנדערש איז דער סטיל און די טעמאטיק פון זייער שאפן. ער איז מיינער א בן=דור און ביידע האבן מיר זיך דערצויגן אין דער צווישן=מלחמה=צייט.

1947 " נאך אלעמען זעט דאך אויס, אז 'בני=דור זיינען א סך נענטערע משפחה אפילו ווי משפחה ". שנ, 7379
שלום אש, נ"י, ז' 411.

1954 " פרץ ווידער, האט, בדרך כלל, זיינע אייגנטלעכע בני=דור, די עלטערע יידישע שרייבער, נישט ליב געהאט". 7380
זש' פאריזער צייטשריפט, נ' 4, פאריז, ז' 109.

בן = דעת -- ------> בר=דעת.

בן = המלך -- -----> בן=מלך.

בן = הנידה | בען=האַנידע | - דער, מצ בני=הנידה | בניי=... |. 1. א קינד געבוירן פון געשלעכטלעכן אקט אין די טעג פון מענסטרואציע.
2. [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~

....
באמ: וואס איז טאקע "בן=הנידה? דער ציטאט זאגט עפעס אנדערש ווי דער אויסטייטש [illegible]
1.2 [illegible] 2.2.
....

16 ,בן- 16. 3 (שש ~~[illegible]~~) זידלווארט אויף אן אויסווארף, מנוול (געוויינטלעך קומט דאס ווארט צוזאמען מיטן ווארט 'ממזר'). % פון אזא פאסקודניאק, א-ממזר בן הנידה קאן מען זיך אלץ ריכטן, אפילו צו מסרן.

1886 " ביי זיי | די ווייבער | הייסן די קינדער 'ממזרים', כאטש נאך דעם דין הייסן ממזרים נאר פון אן אשת איש, און פון מיידלעך הייסן זיי בני-הנידה". "הבקר", נר' 19, ז' 301. 6939

ב ן = ה נ כ ר | בן=האנאכאר | - דער, מצ בני=... | בניי=...|. (לל) ~~פון~~ עמעץ א פרעמדן פאלק, א ניט=ייד. (?נ?)

1910 " די פאר קאמפאזיציאנען, וועלכע וואלטן ביי אנדערע פארהעלטענישן אין דער שול געפעלן אויך דעם בן=הנכר, פארלירן אלץ אין טעאטער, אין געמיש(ט) קריסטלעכן און בלויזקעפיקן יידישן פובליקום |...|". פ. מינקאווסקי, מאדערנע ליטורגיע, |...|, אדעס, ז' 78. 6936 / 3274

ב ן = ה ר ב | בען=האראוו | - דער, מצ בני=הרב | בניי=...|. דעם רבס א זון. % דער יונגערמאן פירט זיך שטאטנע ווי ער וואלט גאר געווען א בן=הרב. דער שטאט=גביר האט געזוכט ייחוס, געוואלט קריגן פאר זיין טאכטער א חתן א בן=הרב.

1890 " ווי דער בן=הרב איז אנגעקומען צו דעם שווער אין הויז, איז ער אויך געווארן גלייך אז דער יישובניק". ר' יעקב מדובנא, [דובנער מגיד] משלי חכמה, ווילנע, דף מ - !!. 6943

1965 " עריאיז געווען אזא איידעלער, אזא גוטער, ווי עס פאסט פאר א בן=הרב ". מ. אבראמסאן, טמז, 13/X. 6942

צו ז' בנ- 16.

|| בן-הרבטשיק - דער, =עס. (ביטול, לאקל, וואלאזשין) יונגער זון פון א רב |י. קאפלאן, קטוו|.

ב נ ו ג ע | בענאגייע | - פרעפ, אפט: בנוגע צו.
אין שייכות מיט/צו, וואס שייך (צו), אין פארבינדונג
מיט, אין באציונג צו. % איך וויל מיט אייך
שמועסן בנוגע דעם עניין. ער האט זיך געווענדט
מיט א בקשה בנוגע דער פענסיע.

1912 "|...| דאס איז געווען די גרונטשטימונג בנוגע
7238 צו דעם גאנצן אלטן יידנטום ". זשיט, שריפטן !!,
נ"י, ז׳ 148.

1932 " ער | פענעק | איז ווי איינגעקשנט בנוגע
7262 יענע, וואס ווילן אים אין דער ארומיקער שרעק
איינפאקן ". בערג, באם דניעפער, מאסקווע, ז׳ 269.

1951 " אגב איז קיין מאל נישט געווען קיין- אידילישע
איינשטימיקייט |...| בנוגע וויכטיקע טעאטער=פראבלעמען".
א. מוקדוני, מיינע באגעגענישן !!,...ז׳ 232.

ב נ ו ס ח | בענוסעך | - פרעפ, אפט: בנוסח פון.
אויפן שטייגער, אין סטיל. % די פאעמע איז געשריבן
בנוסח פון די ראמאנטיקער. ער דערציילט עס בנוסח
פאלקס=מעשה.

0 בנוסח אשכנז (דאווענען).
בנוסח ספרד (דאווענען).

ב נ ו ת | באנויס | - מצ . (זן, לל) מיידלעך, טעכטער. (?נ?)
1957 " ס׳איז ניט גלייך די אהבה פון אב ואם צו בנים
ובנות, צו דער אהבה פון אחים ואחיות ". לדב,
נ"י, ז׳ קנ"ג.

ב נ ו ת = י ע ק ב | ב(ע)נויס=יאַנקעוו | - מצ.

1. יידישע טעכטער, יידישע מיידלעך. % די מיידלעך האבן טאקע דעם חן פון בנות=יעקב.

2. נאמען פון אן ארטאדאקסישער פרויען=ארגאניזאציע פאר דערציונג פון יידישע מיידלעך, אויך דער נאמען פון די שולן זייערע פאר מיידלעך.

1970 " איך דערמאן זיך אן דער לאנד=קאנפערענץ פון ׳בנות=יעקב׳, וואס איז פארגעקומען אין לאדזש 7278
|...|". ח. ברעסלער, יזב לאטשעוו, ת"א, ז׳227.

ב נ ו ת = י ש ר א ל | ב(ע)נויס=ייסראעל | - מצ.

דזוו בנות יעקב, ב 1.

ב נ ו ת = מ ל כ י ם | ב(ע)נויס מעלאָכים | - מצ.

(לל) פרינצעסינס, קיניגלעכע טעכטער.

1973 " זי | די טאכטער | האט דעם חן פון א מיוחסת.
צוריקגעשמועסט, יידישע טעכטער זענען בנות=מלכים". 7279
באש, פאר IV/28.

ב נ ו ת = צ י ו ן | ב(ע)נויס=ציאָן | - מצ.

1. טעכטער פון ציון (ירושלים) |"צאינה וראינה בנות ציון "; שיר השירים, ג - י"א |.

2. יידישע מיידלעך, פרויען.

... " אויף אלע בנות=ציון געזאגט ". פרץ, אראפגעלאזטע אויגן.

3. נאמען פון ערשטן ציוניסטישן פרויען=פאראיין, געגרינדעט אין ווארשע אנהייב XX י"ה.

ב נ ו ת = צ ל פ ח ד | ב(ע)נויס צעלאָפּכאַד | - מצ.

די טעכטער פון צלפחד, א חומש=פערסאנאזש | במדבר, כו=לג |,
וואס איז געשטארבן ניט איבערלאזניק קיין זין נאר
פינף טעכטער, וואס האבן געפאדערט די ירושה, און
משה רבינו האט זי זיי צוגעטיילט.

..." צי געדענקסטו נאך, וואס רשי וויל האבן פון די
בנות=צלפחד". שע, פונים יאריד II, ... ז' 185. 7282

1922 " איך זע איך זיי די נשמות פון די בנות=צלפחד ".
אש, שבתאי=צבי, ווילנע, ז' 88. 7280

1928 " גייט, קינדער, - האט ער זיי געוויזן אויף
דער טיר. |...| - די טעכטער זענען דיך באפאלן, 7281
די בנות צלפחד |...|". אפא VIII, ווילנע, ז' 223.

ב ן = ז ו ג | בען=זוג | - דער, בא. דער מאנצביל
פון דעם פאר=פאלק, דער חתן פון דער כלה, דער
באשערטער.

1858 " אונ' צו אלי מייני טעכטר זאלשטו בשערן איטליכי
טאכטר איר רעכטן (בן=זוג) וואש דו אלמאכטיגר גאט 6946
זייא אויף גילייגט האשטו צו נעמן ". תחנות
ובקשות, ווילנא, דף טו - א [איבערדרוק פון
אויסג דיהרנפורט 1798].

1886 " |...| אזוי ווי טויבן, איטלעכס טויב ווי זי
דערקאנט איר בן=זוג, דער זכר דער נקבה, אזוי גייט 6950
זי שוין ניט אוועק פון איר, אזוי די יידן |...| וואס
זיי האבן דערקענט גאט גייען זיי שוין ניט אוועק
פון אים ". תנחומא, שמות, ווארשע, ז' 164.

1912 " דרום זאגן די חז"ל, אז ווען שבת האט געפרעגט:
6945 ווער איז מיין בן=זוג ? האט הש"י געענטפערט:
ישראל זיינען דייך בן=זוג |...|". מב"ם, הוגה
דעות I, ווילנא, ז' 59.

ם 1713 " דען זיא | די יידן | וואר אזו גטרייא מיט
6949 הקב"ה אז איין טויב מיט אירן בן זוג ". מחזור,
חלק שני, שלש רגלים, אמשטרדם, דף קי"ג - I.

1725 " זעקס טאג האט גאט בשאפין אונ צו איטליכן טאג
6944 איז איין בן זוג, דאז איז מייטש איין פאר |...|".
ר' אריה ליב |...| זעליגמן מפיזונגן, תקוני
המועדים, פיורדא, תפ"ה, דף קה - 2.

(?נ?) ב נ ז י פ ה | בינעזיפע | - אדוו. (עלט, לל)
איך מצב פון קריגן א שארפן, צארנדיקן אויסרייד.

1883 " איידער ער טוט תשובה איז ער בנזיפה |...|.
7291 מען פארשליסט פאר אים | פאר דער נשמה | אלע שערי
שמים, זי זאל ניט ארויפקומען ". נופת צופים,
ווילנא, ה' 22 - II.

ם 1711" ווי דיא קליפה האט גיזעהין איר גרושה שונקייט
7290 פון אובין, איז זיא ווידר ארוש געפלוגין זיך צו
בהעפטן אין דיא (שומרי שערים של מעלה) האט זי
הקב"ה אן גישריגן בנזיפה אונ' האט זיא אראב גיווארפין
ביז אין תהום אריין ". נחלת צבי, פפד"מ, ז' 3-א.

ב ן = ז כ ר | בעןזאָכער | - דער, מצ בנים=זכרים
| באנים=זכאָרים |. 1. א קינד פון מענלעכן געשלעכט,
א יינגל. % דאס יונגע ווייבל איז מיט מזל געלעגן
געווארן און געהאט א בן=זכר.

1850 " און דער ר' שמערל האט געוואלט ריידן מיט דעם
בע"ש אז זיין ווייב זאל האבן איין <u>בן זכר</u> נאר ער 6968
האט זיך געשמט | געשעמט | אן צו מוטן ".
ס' <u>שבחי בעל שם טוב</u>, זאלקווא, תר"י, דף 23 - <u>I</u>.

... " אלע זיינע דריי טעכטער האבן קיין <u>בנים=זכרים</u>
נישט געהאט ". <u>פרץ</u>, <u>צווישן צוויי בערג</u>. 7531

1945 " א בשורה פארן יונגן רבין: א <u>בן=זכר</u>!". <u>מבא</u>,
<u>דער גייער</u>, נ"י, ז' 35. 6972

(נאך 3)

2. איינע פון די שמחות לכבוד דעם געבוירן פון א יינגל,
אין טייל ערטער פרייטיק צו נאכטס, אין אנדערע שבת
אין דער פרי. פראוועץ א <u>בן=זכר</u>, גייען אויף א <u>בן=זכר</u>.
" פון די תקנות פון 'קהל יהודי פוילן |...|
פון יאר תל"ב (1672), ווייזט אויס, אז שבת פארן
ברית זיינען פארגעקומען צוויי שמחות: פרייטיק=צו=נאכטס
- א <u>בן זכר</u>, שבת אין דער פרי - א שלום=זכר".
<u>ציט י. ריבקינד</u>, <u>יישפ</u> <u>XV</u> - 1, ז' 23.

1870 " מען גייט א מאל אויף א <u>בן=זכר</u>, אויף א קריאת=שמע
לייענען |...| אויף א חתונה - ווערט מען דאך אוודאי 6957
געוואר א סך זאכן ". <u>קמ</u>, נ' 48, ז' 356 - <u>II</u>.

... " אז עס קומט א שמחה, ביי אונדז אדער ביים פעטער
איציק, א מזל=טוב, א <u>בן=זכר</u>, א ברית |...|, קומט 6971
מען איינס צום אנדערן ". <u>שע</u>, <u>מעשיות פאר יידישע</u>
<u>קינדער II</u>, <u>חנוכה געלט</u>, <u>ציט אויסג אלע ווערק</u> ב...
אויסג... ז' 41.

1971 " פרייטיק =צו=נאכטס נאכן דאווענען גייט ער ארויף
אויף דער בימה |...| און רופט אויס: ר' שלמה 6954
בר' חיים בעט דעם עולם אויף א <u>בן=זכר</u> ". <u>אי. קיפניס</u>,
<u>מיין שטעטעלע סלאוועשנע II</u>, ת"א.

ב ן = ז ק ו נ י ם | בען=זקונים | -- דער, בא.

1. א זון, געבוירן אין די עלטערע יארן פון -
טאטע=מאמע.

1851 " צו זיין עלטיר לערך זעכציג יאר איז אים זיין
ווייב געשטארבין עס איז גקומן נאך שלשים האט ער 6977
זיך אן גהויבין מ׳יעץ זיין מיט דעם רב |...| צו
זאל ער נעמן איין יונג ווייב טאמער וועט אים השם
יתברך מזכה זיין מיט איין בן זקונים ". |חבר?|,
מעשה |...| פון א ממזר וויא ער האט מקדש השם גוועזן,
ווארשע, ז׳ 2.

... " זיין בן=זקונים |...| וואלט באדארפט געבארן
ווערן גאר א גרויסער חכם |...| ". שע, טייבעלע,... 6979
ז׳ 35.

1941 " און ישראל האט ליב געהאט יוסףן מער פון אלע
זיינע זין, ווייל ער איז ביי אים געווען א בן=זקונים". 6985
תי, בראשית, לז - 3.

1968 " מלך האט אויסגעווישט אירע טרערן, געקויפט איר
צוויי מאל א יאר מתנות, און זי געטרייסט, אז ס׳וועט 6978
זיי נאך באשערט זיין א בן=זקונים ". ש. איזבאך,
זש׳ גק, נ׳ 62 - 63, ז׳ 196.

2. " דאס יינגסטע יינגל , דער מיזיניק" | קטור |.

3. (פיג) עפעס/עמעץ וואס איז באזונדערס ליב, ווייל
ס׳איז דאס יינגסטע, דאס לעצטע וואס מ׳האט באקומען
אדער געשאפן.

1914 " אט די דריי=שותפים=טעאריע |...| איז דער
ליבער ׳ בן=זקונים׳ פון דער בורזשואזער וויסנשאפט". 6986
זשיט, שריפטן V, נ"י, ז׳ 177.

1947 " טוט ער תפילה צום מענטש, זייך בן=זקונים".
צייט, גל, I, נ"י, ז' 163. 6976

|| בן=זקונימל - דאס, בא. פקפ / צערטל=פארמע
פון בן=זקונים.
194.5. " |...| איז עס געווען איר בן=זקונימל |...|".
צייט, פוילן II, נ"י, ז' 317. 6988
194.6. " איצט האט מען פון איר צוגענומען איר בן=זקונימל,
דאס צוויי=יאריקע שלמהלע ". אש, דער ברענענדיקער 6989
דארן, נ"י, ז' 130.

ער פיעשטשעט זיך ווי א בן=זקונימל - פיעשטשעט זיך
שטארק, קאפריזעוועט, איז שטארק צעבאלעוועט.

א בן=זקונים איז א פארטיקער יתום (שוו) - ווייל
זיינע עלטערן זיינען שוין אלט און קאנען גיך שטארבן.

ב ן = ח ו ר י ן |בען=כוירין| - דער, מצ בני=...
|בניי=...|. 1. א פרייער מענטש, אן אומאפהענגיקער,
וואס געפינט זיך ניט אונטער קיינעמס הערשאפט.
% יעדער מענטש שטרעבט צו זיין א בן=חורין, ניט
צו זיין אונטערטעניק צו קיינעם.

1875 " אז מען פארברענט דעם NA זאל ער זיך מכוון זיין,
אז דעמאלט ווערט ער א בן=חורין און גייט ארויס 6997
פון דעם שעבוד פון דעם יצר=הרע". קה, ווילנע,
ז' 296 - II.

1940 " |...| דער אמת פרייער ייד, דער אמתער בן=חורין,
איז פארט נאר דער, וואס איז עוסק בתורה". 6995
קאר, שריפטן II, נ"י, ז' 228.

1960 " משהס שליחות איז געווען א טאפּלטע: א) העלפן
יידן פיזיש ווערן |...| פרייע מענטשן און אויך 7414
ב) העלפן זיי ווערן בני=חורין - גייסטיק".
שנ, שלום אש, נ"י, ז' 303.

2. (אלף 6) א באפרייטער פון שקלאפעריי | גיטין, ד - 5 .|

1934 " |...| ווארעם פונקט ווי דאס לעבן פון א בן=חורין
איז ניט קיין נכס ממון, אזוי איז אויך דאס לעבן 6998
פון אן עבד ניט קיין נכס ממון ". ש. צ. זעצער,
וויכטיקע גרונד פרינציפּן |...|, | נ"? |, ז' 6.

1739 " שטעל דיר דעם (אמת) פר | די | אויגן,
זוא ווערשטו זיין לעב טאג פון אליין דיזין בשירמט 6991
זיין, און שטעץ זיין (בן חורין)". ס' מבחר הפנינים,
תצ"ט, הומבורג, דף ל"ה - !!.

ב ן = ח י | בעך כאי | - דער, מצ בניי=... | בניי=...|. ?נ?
אן אכצניאריקער (לויט דער אותיות=צאל ח"י = 18).
% דער בחור איז שוין, אן עין=הרע, א בן=חי, שטייט
שוין אין שידוכים.

ב ן = ח מ ו ר | בעך כאמויר | - דער, מצ בניי=...|. ?נ?
טייטש: זון פון אייזל; געמיינט: גרויסער נאר,
אידיאט, אייזלקאפּ.

1967 " |...| געבויר א בלוט געמישטן ממזר=גאט א
נייעם//צום כאס, צום מערדעריונג, צום בן=חמור". 7001
צייט, אלע לידער און פּאעמעס !, נ"י, ז' 27.

ב ן = ח מ י ש י ם | בען=כאמישים | - דער, מצ בני=...

| בעניי=...| איינער וואס איז אלט פופציק יאר,

איך די פופציקער. % ער איז געווען א בן=חמישים,

ווען ער איז, רחמנא לצלן, געווארן אן אלמן.

27 בן חמישים לעצה | ... לעאייצע | - ביי א פופיקיאריקן

איז כדאי אן עצה צו פרעגן | אבות ה - כ"א |.

ב נ ח ת | בענאַכעס | - אדוו. 1. צופרידן, מיט הנאה.

% דאס פארפאלק לעבן זיך שטיל און בנחת פון זייערע

קינדער.

2. (עלמ) געלאסן, רויק, מילד, געמיטלעך.

1817 " אונ׳ אים | דעם זינדיקן | ניט מבייש צו זיין

נייארט צו שטראפן בנחת און פר בארגן צום ערשטן כדי 7293

אז ער זאל ניט מעיז פנים זיין ". ס׳ חסידים,

| רוסלאַנד?], [illegible]? תקע"ז [illegible].

1832 " מיט דעם גומן וועל איך זיסי גזאנג זינגן, איך

וועל אלי מייני רייד בנחת - ריידן ". מחזור 7301

לימים נוראים, סלאוויטע, דף צז - א.

1880 " אבער דער וואס לערנט, זיצט ער בנחת אין זיין

הויז |...| י. געלבארט, ס׳ מעשה אבות, ווילנא, 7292

ז׳ 76.

|| בנחתדיקייט - די, בא. געמיטלעכקייט, געלאסנקייט.

... " תלמיד-חכמישע בנחתדיקייט". ח. ש. קאזדאן,

זש׳ צוק. 7302

ם

2. ←-----

1716 " און' איך וויל זיא אזו איך איין גלייכן וועג
פירן, און' בנחת דז אפילו די אונטר זיא זיין בלינד 7298
און' הינקדיג |...| וועלך אלי מט אננדר קענן גין ".
סהמ, ירמיה, לא - ח, ווילהרמרשדארף, עד - I.

1752 " ווי זיך דיא קינדר זאלן הלטן אימר מיט איטליכן
בנחת צו רידן". עח, פיורדא, יד - II. 7294

בן=טובים | בען = טויווים | - דער, מצ בני=...
| בניי=...|. איינער פון גרויסן יחוס, אן אפשטאמלער
פון א געהויבענער משפחה. זיי האבן ארײנגעקריגן
אן איידעם א בן=טובים, פון דורות רבנים און פרנסים.
ער איז א זיידענער יונגערמאנטשיק, א בן=טובים.

1865 " אז די איז אלט געווען זיבעצן יאר, האט שוין
דער פאטער מיט איר געמאן א שידוך מיט |...| א 6928
בן=גביר, אויך א בן=טובים". | מחבר? |, דיא אנטלאפענע
טאכטער, ווילנא, ז' 3.

1901 " איך בין דאך א בן=טובים, און איר הייסט מיך
גיין ארבעטן ווי א פראסטער מענטש?". יה"ל, 7007
די אומבעקאנטע פארליבטע, ווארשא, ז' 151.

1958 " ראכמאן האט בלויז געהאט דעם כוח נישט צו
פארלירן דאס לשון נקיה פון אן איידעלן יידישן בן=טובים". 7011
ש. ביקל, שרייבער פון מיין דור, נ"י, ז' 407.

בני=אברהם=יצחק=ויעקב | ב(ע)ניי=
אווראַם=יִצכעק=ועיאַנקעוו | - מצ. יידן.

18... " מיר זענען דען ניט קיין יידן, בני=אברהם=יצחק=
ויעקב, איינגעבויגענע, דערשלאגענע, דערשראקענע, 7307
וואס ציטערן אפילו פארן קלענסטן גוי?". ממוס,
צוריק אהיים, ... ז' 93.

1899 " ביי יידן איז ניטא קיין אדל |...| און קנעכט,
נאר יידן זענען אלע אן אונטערשיד בני=מלכים, אלע 7319
פון גלייכן ייחוס, <u>בני אברהם=יצחק=ויעקב</u> ".
<u>ח. ש. סליווקין</u>, <u>דער אונשטארבליכער יודע</u>,
ווארשע, ז' 73.

ב נ י = א ד ם | ב(ע)ניי=אדעם | - 1. <u>מצ</u> פון <u>בן=אדם</u>
(←----).

2. דער אנהייב פון א תפילה וואס מע זאגט ערב=יום=כיפור
בעתן שלאגן כפרות, דערביי ווערט דער האן / די הון
געהאלטן אין דער האנט און ס'זעט אויס ווי דער
עוף קוקט אריין אין סידור; מיט קליינע קינדער
פלעגט די תפילה זאגן דער טאטע.

1861 " ער קוקט אריין איינעם זוהר און ווייסט וואס
דארטן שטייט |...| ווי דער כפרה=האן ווייסט וואס 7322
עס שטייט אינעם <u>בני=אדם</u> ". <u>י. אקסענפעלד</u>,
<u>דאס שטערנטיכל</u>, לייפציג, ז' 19.

1961 " שלאגן כפרות, זאגן '<u>בני=אדם</u>' מיט די קינדער
איז יא געווען לייכט? א מאל איז דאס קינד אנטלאפן 7312
און א מאל איז דאס עוף אנטלאפן, עס האט זיך
געוועגדט, ווער פון זיי עס האט זיך פריער דערשראקן".
<u>ס. באַרדיטש=גאלדבערג</u>, <u>יזב לוצק</u>, ת"א, ז' 345.

/7 <u>ער קוקט (אריין) ווי א האן אין בני=אדם</u> -
וועגן עמעצן וואס קוקט אין א ספר אדער אין אנדער
געדרוקטער/געשריבענער זאך, אבער ער פארשטייט ניט
וואס דארט איז געשריבן, מאכט זיך פארשטייענדיק,
מאכט זיך פאר א קענער. (<u>וואר</u>: <u>ער פארשטייט</u>
<u>ווי א האן אין בני אדם</u>).

1864 " ער האט אפילו געזען אנגעקלעפטע אפישן | טעקסט:
7317 א פיסטעק | מיט זייך פארטרעט, |...| ער האט עס אבער
|...| ניט פארשטאנען, ווי א האן איך בני=הדם ".
אמד, דער מלמד, ווילנא.

1888 " איך פלעג זייך דאס כפרה=הינדל, קוקן ווי א האן
איך בני=אדם |...|". ממוס, די קליאטשע,
קאנק 535640.

... " קוקט ער אויף מיר, ווי א האן איך בני=אדם ".
7320 שע, טביה, ז' 185.

וואס קומט ארויס דעם האן, אז ער קוקט איך בני=אדם -
א כפרה ווערט ער דאך (שוו) | סטוטש 544 |.

" די ערשטע מענטשן זיינען געווען בני=אדם (מענטשן ממש),
7311 די צווייטע - כבני=אדם (ווי מענטשן), און היינט
זענען מיר, ווי א האן איך בני=אדם" ([illegible]) |קטור| .

בני=אמונה | ב(ע)ניי עמונע | - מצ. (לל)
גלייביקע, פרומע.

1883 " אלע וואס זיינען בני=אמונה געהערן זיי אלע טאג
7337 מתפלל זייך אויף מזונות ". נופת צופים אויף חומש,
ווילנא, ז' ק"ו - ?.

ם
1711 " וועך נגזר איז עש זאל רעב זייך בעולם דען
7839 איז דיא זעלביגה חיה גיזעצט בעולם אויש צו ציאן
אייך רוה מזונות צו דיא בני אמונה דז זיא ניט
זאל מתים ברעב זייך אונ' טוט אונטר ליינך איר
הארץ". נחלת צבי, בראשית, פפד"מ. דף י/א.

ב נ י = א ש כ נ ז | ב(ע)ניי אַשקענאַז | - מצ.

אשכנזישע יידן (צום אונטערשייד פון די ספרדישע).

| אנהייב XIX י"ה | " רק אז ער דאווינט ווי די בני

7342 אשענז וואש זאגן נישט מוריד הטל מעג ער זאגן אפילו

אז ער האט אוש גלאזט די ברכה פון מחיה מתים ".

ספר שלחן ערוך, חלק ראשון, | זשאלקווע? |, ז' ה/א.

ב נ י = ב יי | בעניג =ביי | - אדוו פר. פטמ, פארגרייזט

פון מניה וביה | מיניי אוויי |. גלייך אויף אן

ארט, אין דער זעלבער צייט; אגב=אורחא.

....

באמ: מיגלעך אויך פון ביני וביני | ביינײַ אוויייני |.

....

1883 " בעת דער מחבר ברענגט אייך זיין ווערק זאלט

7348 איר אים ניט פרעגן |...|, וואס קומט דער פון ארויס

דער יידישער ליטעראטור ? |...| דעם כלל=ישראל? |...|

און בני=ביי טאקע אים אליין אויך ". | מחבר? |,

דער לאכידיקער ווערטיל זאגער, לעמבערג, ז' 7.

1930 " בניי-ביי |טעקסט: בענע-ביי|, פֿאַרטעקע

בע-435 |=א נאמען| האט נאך נישט געהאט זיך אָפּגעפֿאַרעט,

האט ער שוין דערזען: ווינדעלע קאַזאק האט אויס-

געגאסן א פּאַמעשאף |...|". ק. הייזלער,

קומארנער פארשוינען, נ"י, ז' 59.

1966 " בניי-ביי |טעקסט: בענייביי| זענען זיך

בע-408 צונויפגעלאפן מענטשן פון דער גאנצער שטאט".

נאד, אונטער דער זון, ת"א, ז' 261.

ב נ י = ב י ת | ב(ע)ניי=באַיס | - מצ. פון בן=בית

ב 1.

2. דאס מיטגלידער פון דער משפחה, פון הויזגעזינד.

דער שכך איז געקומען צו אונדז אויף דער שמחה מיט

אלע בני=בית, אפילו די אלטיטשקע באבע האט מען

מיטגענומען. די געסט האט מען אויסגעזעצט ארום

טיש פריער, דערנאך ערשט האבן זיך געזעצט דער

בעל=הבית און די בני=בית.

1832 " זייא זעניך גילערנט צי שמוסין מיט שייך לשון

7559 אזוי וויא שייני גפארבטי זייד, דאש איז אברהם אבינו

האט גיוואָרנט זייני בניבית דר פאר איז בצאלט גיווארין

זייני קינדר". <u>מחזור לשלוש רגלים</u>, סלאוויטע,

דף נו - א.

... " וואס זיי גיבן אפ די חזירים , וואלט ביי מיר

7357 געווען גענוג פאר מיינע בני=בית אויף א גאנצער

וואך ". <u>ממוס</u>, <u>צוריק אהיים</u>, ... ז׳ 92.

1935 " |...| וועקט אויף איך מיטן דער נאכט דאס בני=בית,

א/7357 מען זאל אים פאררייכטן דאס געלעגער ". <u>באש</u>,

<u>דער שטן</u> |...|, ווארשע, קאנק 82/194 - <u>III</u>.

1957 " | די שניטערס | זענען געווען ר׳ זלמן מיט זיינע

7361 בני=בית |...| ". <u>לדב</u>, נ"י, ז׳ קכ"א.

3. (<u>לל</u>) א ווייב.

...195 " רבנים און בכבודיקע מענטשן פלעגן רעדן וועגן

7352 דעם ווייב - מיין בני=בית ". <u>י. עלזעט</u>, <u>יישפ</u>

<u>XV</u> - 3, ז׳ 84.

ב נ י = ב ר י ת | ב(ע)ניי בריט | - 1. <u>מצ</u> פון בן=ברית

<u>ב 2</u>.

2. | בניי=בריט |• נאמען פון א גרויסער יידישער

ארגאניזאציע, געגרינדעט אין 1843 אין די פאראייניקטע

7367/7368 שטאטן פון אמעריקע, שפעטער געשאפן אפטיילן אין

א סך אנדערע לענדער, פארנעמט זיך מיט הילף-טעטיקייט

און קאמף קעגן אנטיסעמיטיזם.

(לל)

בני=ברק | ב(ע)ניי=בראק | - 1. א נאמען פון א פאַרצייטיקער שטאָט אין ארץ=ישׂראל, וועט דערמאָנט אין גמרא, איך אין תלמוד ~~משנה און גמרא~~ ווי א צענטער פון תלמידי=חכמים.

2. א שטאָט אין מדינת ישׂראל, לעבן תל=אביב, געגרינדעט אין 1924, דאָרט וווינען ס'רוב פרומע יידן.

3. "שפּאַסיקער נאָמען פאַר א משוגעים=הויז". "רעדסט דאָך ווי א משוגענער, מע דאַרף דיך שיקן אין בני=ברק". | קטוו |.

7373

17 דאָס וואָרט ' בני=ברק ' האָט געדינט ווי א מאַטעריאַל פאַר פאַרשיידענע וואָרטשפּילן און שפּאַסיקע פאַרדרייעניש. א) די וואָס גייען אין בראַק (וואָס טויג ניט, וואָס האָט א חיסרון), פאַרבראַקווועטע, ס'רוב בשייכות מיט מיליטער=דינסט, ארבעט אע.

1922 " ער איז אריינגעפאַלן אין דעם ספּיסאָק | רשימה | פון די בני=ברק ". | מחבר ? |, ~~מ~~ולכאַמע=וויץ, וויטעבסק, ז' 163.

7374

ב) די צוגעפאַרענע ארבעטער קיין ביאַליסטאָק אַהייב צעי"ה.

1960 " יידישע ארבעטערס פון די ארומיקע שטעטלעך האָבן זיך געריסן אַהין | קיין ביאַליסטאָק | צו ארבעטן אין די גאַרבערייען, וועבערייען |...|. די דאָזיקע פּראָווינצער פלעגט מען אין ביאַליסטאָק דעמאָלט רופן די בני=ברק, ווייל דאָס רוב זיינען געקומען פון די שטעטלעך: ביטען, רוזשענאָי, קרינקי"א | בר"ק |." מ. וו. בערנשטיין, יישפ XX - 2.

7371

ג) "שפּאַטישע נעמען פאַר די איינוווינער פון בני=ברק (אין ישׂראל) בני=באָראַק, בני דוראַק | דוראַק - רוסיש: א טיפּש | בני= בערעק"א | קטוו |.

7372

בניגרוד | בעניגעד | - אדוו. בניגוד צו. (לל) אין קעגנזאַץ, אין סתירה, פאַרקערט ווי. % דער דרך פון די חסידים איז בניגוד צו די מתנגדים.

ב נ י ג ל ה | בעניגלע | – אדוו. (לל) אפענערהייט,
ניט באהאלטן, ניט בסוד. % אלץ וואס ער טוט, מאכט
ער דאס בנגלה, אלע זאלן וויסן.

ב נ י ד ד ן ד י ד ן | בענידן דידאַן | – אדוו פב.
(לל) ~~אבער=קעגנזאץ, אבער=סתירה, פארקערט=ררר~~
אין אונדזער ענין, אין אונדזער פאל.

1895 " לויט דער סליעדסטוויע | אויספאָרשונג | |...|
בנידון דידן [...] אַקאזשעט זיך [ווייזט זיך ארויס],
אז דער צדיק גופא באשולדיקט זיך אין דעם |...|". 7504 / 7505
ייל, דאס פוילישע יונגל, אדעס, ז' 174.

ב נ י = ד ת = מ ש ה | ב(ע)ניי=דאַס=מוישע | – דער נאמען
מיט וועלכן ס'האבן זיך גערופן די אסימילאטארן אין
מערב=אייראפע, אנגעהעריקע צו משהס גלויבן – וואס
האבן געהאלטן, אז יידן זיינען ניט קיין באזונדער
פאלק און זיי געהערן צו דער נאציע פון געגעבענעם לאנד
מיט דעם אונטערשייד, וואס זיי האבן אן אנדער רעליגיע
(דייטשן פון משהס גלויבן, פראנצויזן פון משהס גלויבן
אד"גל).

1919 " |...| האט באשאפן די פארמולע פון פראנצויזן,
דייטשן און פאליאקן בני=דת=משה. קיין זאך מער איז דאן 7381
ניט פארבליבן פון דער לעבעדיקער נאציע |...|".
מ. שווארצמאן, די קהילה און די ציוניסטן, ווילנע.

(?נ?) ב נ י = ה ג ב ו ר ה | ב(ע)ניי=האַגווירע | – די קינדער
פון דער הארינטע – געמיינט די קינדער פון לאהן
צום אונטערשייד פון די קינדער פון בלהה און זלפה
(פון חומש).

1847 " שמעון זאגט צו די (בני השפחות) איך ווייש
גוויס עטס ווילט פר אים (ממליץ) זייך, אבר איך 7385
זאג אייך איוף אונס וועט אפשר נאך אונדזר פאטר חס
האבן ווייל מיר זענן די (בני הגבורה)". א. פאוויר,
גדולת יוסף, ווארשא, ז' 3 – 2 – !.

1972 " לאהס קינדער, די 'בני=הגבירה' האבן ארונטערגעקוקט
מיט פאראכטונג אויף זייערע יינגערע ברידער, וועמס 7384

ער דאס בנגלה, אלע זאלן וויסן.

ב נ י ד ר ן ד י ד ן | בענידן דידן | - אדוו פב.

(לל) ~~אבן=קעננאץ, אבן=סחבהן, פארקערט=ררר~~

איך אונדזער ענין, איך אונדזער פאל.

1895 " לויט דער סליעדסטווע | אויספארשונג | |...|

בנידון דידן [...] אקאזשעט זיך [ווייזט זיך ארויס],

7504 7505 אז דער צדיק גופא באשולדיקט זיך אין דעם |...|".

ייל, דאס פוילישע יונגל, אדעס, ז' 174.

ב נ י = ד ת = מ ש ה | ב(ע)ניי=דאס=מוישע | - דער נאמען

מיט וועלכן ס'האבן זיך גערופן די אסימילאטארן אין

מערב=אייראפע, אנגעהעריקע צו משהס גלויבן - וואס

האבן געהאלטן, אז יידן זיינען ניט קיין באזונדער

פאלק און זיי געהערן צו דער נאציע פון געגעבענעם לאנד

מיט דעם אונטערשייד, וואס זיי האבן אן אנדער רעליגיע

(דייטשן פון משהס גלויבן, פראנצויזן פון משהס גלויבן

אד"גל).

1919 " |...| האט באשאפן די פארמולע פון פראנצויזן,

7381 דייטשן און פאליאקן בני=דת=משה. קיין זאך מער איז דאן

ניט פארבליבן פון דער לעבעדיקער נאציע |...|".

מ. שווארצמאן, די קהילה און די ציוניסטן, ווילנע.

ב נ י = ה ג ב י ר ה | ב(ע)ניי=האגווירע | - די קינדער

פון דער הארינטע - געמיינט די קינדער פון לאהן

צום אונטערשייד פון די קינדער פון בלהה און זלפה

(פון חומש).

1847 " שמעון זאגט צו די (בני השפחות) איך ווייש

7385 גוויס עטס ווילט פר אים (ממליץ) זיין, אבר איך

זאג אייך אויף אונס וועט אפשר נאך אונדזר פאטר חס

האבן ווייל מיר זענען די (בני הגבורה)". א. פאוויר,

גדולת יוסף, ווארשא, ז' 3 - 2 - I.

1972 " לאהס קינדער, די 'בני=הגבירה' האבן ארונטערגעקוקט

7384 מיט פאראכטונג אויף זייערע יינגערע ברידער, וועמעס

מאמעס עס זענען געווען בלהה און זלפה". א. שורין,

פאר, IV /4.

ב נ י = ה י כ ל א | ב(ע)ניי=הייכאַלאַ | - מצ. (לל)

טייטש: די קינדער פון טעמפל. 1. געמיינט בכלל די גרויסע תלמידי=חכמים, צדיקים וואס זיינען אריינגעדרונגען אין די סודות פון תורה און חכמה, און בפרט די אדעפּטן פון קבלה.

1883 " זאגט רבי אַחאַ: אזוי אויך אלע בני=היכלא פון דעם מלך וועלן אייך זאגן: קומי אורי, שטיי אויף מיין ליכט ". נופת צופים, II, אויף חומש, ווילנע, ז׳ ג - I. 7397

1902 " אמתדיקע בני היכלא, אָן א שייכות אפילו מיטן עולם השפל ". ש. שיין, דיא ירושה, דראהאביטש, ז׳ 6. 7393

1968 " און ס׳איז דאך נישט געשען אין די צייטן פון די בני=היכלא, די חבריא קדושה פון בעל=שם, פון מעזריטשער מגיד ". ב. האגער, גק, נ׳ 64, ז׳ 171. 7391

2. א (זמר) אין אראמעיש, געשאפן פון אר"י הקדוש (ר׳ יצחק לוריא, 1534 - 1572) הייבט זיך אן מיט די ווערטער ׳ בני היכלא דכסיפין ׳ ווערט געזאגט שבת פאר נאכט (ביי שלש=סעודות).

1864 " דאס זיידענע איידעמל זיצט זיךביים רביך |...| און זינגט ׳ בני היכלא ׳ און האט פארגעסן, אז דאס ווייב מיט די קינדערלעך האבן נאך אפילו די ערשטע סעודה נישט געגעסן ". קמ, נ׳ 35, ז׳ 549. 7396

1918 " פון דעם ׳ בני=היכלא ׳ וואס חסידים זינגען ביי שלש=סעודות ווערן זייער אפט געבראכט די אויסדרוקן |...| ". [illegible], [illegible], ווארשע, ~~[illegible]~~ ז׳ 35. 7398

1964 " ביים שלש=סעודות האט דער בעש"ט אליין אנגעהויבן זינגען ׳ בני היכלא ׳ דכסיפין |...| ". ב. רעסלער, טמז, VIII/ 15. 7394

בני=הימנותא | ב(ע)ניי = היימענוסע | - (?נ?)

די. מצ. (ללל) די באגלייבטע, די גלייביקע,

געמיינט די חסידים | ? |.

1935 " |...| האבן זיך צעטיילט אויף צוויי צדדים :

אויף בני=הימנותא און אויף מתנגדים ". באש,

דער שטן |...|, ווארשע, קאנק: 157/595 - √.

בני=חבורה | ב(ע)ניי=כאַווורע ‡ - מצ.

אויך: בני=החבורה |... =האַכאַווורע |. (לל)

די אנגעהעריקע צו דער זעלבער חברה, ארגאניזאציע,

גרופע. % מיר האלטן אויף דעם מינהג, אז אלע

בני=חבורה אונדזערע העלפן זיך איינער דעם אנדערן.

1821 " אלי בני חבורה אז זייא האבין דער זעהן גיין

דעם רבי אברהם |...| זענין זייא שוין אוף גישטאנין 7412

פאר אים ". קה, סדילקאב, תקפ"א, דף לב - 2.

1959.. " איך א שבת, צווישן מינחה און מעריב, זענען

געקומען צו אים אלע בני=החבורה, אלטע גרויסע רבנים 7390

|...| ". איבז אל•, י. בורלא, גק נ' 33, ז' 38.

ב נ י ח ו ת א | בעניכוסע | - אדוו. (לל)רויִק,
געלאסן, געמיטלעך. % ער גייט פון בית=מדרש
בניחותא, מיט געלאסענע טריט.

1895 " האט ער | דער רבי | אים אזוי, כלומרשט
בניחותא, א זאג געטאן: פארליר ניט דעם בטחון אינעם 7510
אייבערשטן ". ייל, דאס פוילישע יונגל, אדעס,
ז׳ 115.

1957 " דער ברויזנדיקסטער גדאנק ווערט ארויסגעזאגט
בניחותא". א. מוקדוני, זש׳ צוק, דעצעמבער, 7511
ז׳ 477.

1968 " נעמט ארויס א שיין איינגעפאקט פעקעלע |...|
און נעמט זיך עסן בניחותא |...| ". ש. ביקל,
טמז, VIII/25.

|| בניחות(א)דיק - אדי/ אדוו. דזוו דפוו.

ב ן = י ח י ד | בען=יאַכיד | - דער, מצ בנים=יחידים
אויך בן=יחידים.
| באנים יעכידים | 1. איין=איינציקער זון ביי
עלטערן. איז א בן=יחיד, איינער פון פיר געבליבן.

" דר בן יחיד פלעגט צו זיצין אוף איין אויבר
שטוביל אונ הט גילערנט אזו ווי דר סדר איז ביי 7030
גבירים ". סיפורי מעשיות פון ר׳ נחמן בראסלעווער,
מעשה ברב ובן יחיד, ז׳ כב/א.

1870 " מיר יידן האבן קיינע שיינע ראלן געשפילט אין
די פאריקע נאבארן | דאס צונעמען רעקרוט |.|...| 7019
מען האט אפגעגעבן פיל בן=יחידים גאר אן רחמנות ".
אמד, דער ערסטער נאבאר, ווילנע, ז׳ 34.

... " היט זיך אפ, ווי א ציטעריקער בן=יחיד ביי דער
מאמען ". שע, VI, ז׳ 109. 7020

1928 " אבראהמס בן=יחיד דארף געראטן אין טאטן אריין.
זיך פירן ברייט |...| ". אפּא VI , אין פוילישע 7018
וועלדער, ווילנע, ז' 98.

2. (פּיג) אויף עמעצן וואס איז (אדער מיינט אז ער איז)
איינציק, אויסגעקליבן, יוצא=דופנדיק אין זיין מין,
סביבה. % פאר וואס זאל איך דיר פארקויפן ביליקער?
– ביסט ניט קיין בן=יחיד ביי מיר, כ'האב נאך קונים.

... " ער איז ניט ביי מיר קיין בן=יחיד". שע, מנחם=
מענדל, א בכבודע פרנסה. 7032

1919 " כל זמן ער איז באמת געווען דער בן=יחיד ביי
דעם יידישן סאציאליזם, זענען אים איבער הויפט די 7035
טעאריען אין זינען ניט געלעגן ". זשיט, שריפטן X,
נ"י, ז' 125.

|| בן=יחידל | בען=יאכידל | – דאס, =עגל. פּקפּ
אדער צערטל=פארמע, אפט אויך איראניש (אין ביידע
באטייטן).

1873 " דארט שטייט גאטס בן=יחידל, דער מלך פון אלע
באשעפעניש |...|". ממום, די קליאטשע, ווילנא,
קאנק: 209210.

1920 " |...| געזען ארומדרייען זיך אין שטוב א יינגל
פון א יאר פיר, דעם רבינס א בן=יחידל ". ה. ל. זשיטניצקי, 7057
משהלע, ציט אנט, ז' 343. (נשוואלן פון טויט, ווארשע')

/7 פּפּ: ציטעריק (צעבאלעוועט, צעלאזן, געפּיעשטשעט)
ווי א בן=יחיד. איינגעשפּארט ווי א בן=יחיד.
ליב ווי א בן=יחיד. נעמט זיך איבער ווי א בן= יחיד.
מע ציטערט איבער אים ווי איבער א בן=יחיד.

37. בן-

שוו: א בן-יחיד איז אן עקשן (וואר: א בן=יחיד איז אן און אן עקשן איז א משומד).

א בן-יחיד איז א האלבער משומד.

א בן-יחיד איז ניט קיין למדן - ווייל דעם בן=יחיד גיט מען אלץ נאך, אפילו ווען ער וויל ניט לערנען.

א בן-יחיד זאל מען מיידן, א בת=יחידה זאל מען זוכן - ווייל א בן-יחיד איז מייגסטן א צעלאזענער, צעפיע-שטשעטער מענטש, און א בת-יחידה ברענגט ס'רוב א גרויסן נדן. ---

די בת-יחידה זאל מען פרייען, דעם בן=יחיד זאל מען שייען - דזוו דפוו.

א פוילישן בן-יחיד זאל מען שייען, א דייטשישן בן-יחיד זאל מען פרייען |סטוטש 238 [וואס איז דער מיין?].

פוול: ביסט ניט קיין בן=יחיד ביי גאט - איך עמעצן וואס האלט זיך גרויס, יוצי=דופנדיק, וויל באזונדערע רעכט אע.

(אויך) א בן=יחיד אויפן אנדערן צענדליק - אויף א דערוואקסן קינד, איבער וועלכן מע ציטערט נאך אלץ.

בן= י ח י ד י ש | בעניעכידיש | - אדי/ אדוו. (ווי) פון א בן=יחיד, אויפן שטייגער פון א בן=יחיד.

% בן=יחידישע קאפריזן. פירן פירט ער זיך בן=יחידיש, כאטש ער האט נאך צוויי ברידער.

1889 " כאטש ער איז א בן=יחיד, פון דעסטוועגן האט ער אין זיך ניט געהאט די בן=יחידישע משוגעתן ". 7060
עליכם=שלום, דיא גוטע ברידער, בערדיטשעוו, ז' 15.

1933 " איך וויל נישט קיין אייער, - האט ער בן=יחידיש א זאג געטאן |...|". ש. מיללער, די שמאלץ גרוב, ווילנע, ז' 367. 7061

1954 "אַז אַט הער איך פון דער קאנגרעגאציע דעם אלטן
7061 נאציאנאליסטיש=בן=יחידישן 'אהבת עולם ". גרינ,
בלעטלעך פון א טאגבוך, נ"י, ז' 56.

|| בן=יחידשאפט - דאס/ די, בא. (שנש) אייגנקייט
אדער מצב פון זיין א בן=יחיד.

1935 " ביי די צוויי בני=יחידים איז אידענטיש
7063 זיין בן=יחידשאפט ". מון, דער וועג |...|,
ווילנע, ז' 39.

(?נ?) ב נ י ח יי (ר)מ ז ו נ י | ב(ע)ניי, כאיעי, (או)מזוינייי |
- ~~מיינע~~ קינדער, ~~מיין~~ לעבן, (און) ~~מיין~~ שפייז
(פרנסה) - פראזע פון א תפילה.

1883 " ביים רבין קריגט מען שניי און רעגן, // א סגולה
7417 צו פארלירן דאס פארמעגן, // שלש=סעודות=פייגעלעך,
// י"ב חלות=בייגעלעך, // בני, חיי, מזוני | טעקסט:
מזונא |, פארט גיכער, ווארין עס איז איך קונה ".
ייל, וועלט לוח, אדעס, ז' 73.

1892 " אבער אויף בני חיי ומזוני אויף דער וועלט איז
7415 דאס | תורה ומצוות | גאר קיין תרופה ניט, שכר מצוות
בהאי עלמא ליכא ". פלאי, המדבר בצדקה, ווארשע, ז' 18.

|?| 1940 " דער עניין פון שמיני=עצרת איז, וואס דאן
זענען כל ישראל מקבל די שפע=ברכה |...| אין גשמיות פון
בני, חיי ומזוני ". מאמר שמע"צ, נ"י, ז' 19.

ב נ י = י ע ק ב | ב(ע)ניי=יאנקעוו | - מצ.
אפשטאמיקע פון יעקב אבינו, יידן.

1863" זאגט ווידער הקב"ה צו אים: ווייל עס איז אזוי,
7422 גיב מיר אן עצה, וואס איך זאל טאן צו די בני=יעקב,
זיי זאלן וועלן מקבל זיין די תורה". נופת צופים,
זשיטאמיר, ז' 310 - !!.

... " פיל פון אונדזערע יידעלעך זענען דאך, נעבעך,
7421 היינט זיך שטארק מצער איבער זייער נאז, וואס שטייט
און שרייט ארויס צו איטלעכן, אז דאס זענען די
בני=יעקב ". ממוס, שלמה ר' חיימס, ציט אלע ווערק, XXV,
אויסג " מענדעלי ". ווארשע, 1912

|| בני=יעקילעך | = יאנקעלעך | - (שפאסיק/איראניש)
יידן, יידעלעך.

1867 " און | איך | האב געהאט נחת צוצוזען, ווי אונדזערע
7423 בני=יעקילעך שלאגן זיך איבער די געוויסע ארטיקלען
'שישי מפטיר'". עקביא בן מהללאל, קמ, נ'1, ז' 6-!.

בני=ישיבה | ב(ע)ניי=יעשיווע | - (עלט)
די וואס לערנען אין א ישיבה | ישיבה=בחורים |.

1821 " אונ מען איז מעיין אין דיא חידושים, |...|
און אוב זיי זעניך ניט אמת זאגט איטליכר פון דיא
בני ישיבה דאש איז פאלש |...|". קה, סדילקאב,
תקפ"א, דף ד - 2.

193... " די בני=ישיבה האבן געפרעגט |...|".
7426 איבז, זאלקינד, בבא קמא, יא - א.

1970 " האבן די בני=ישיבה אן אבעיה געפרעגט |...|".
7425 רעד ר. מאהלער, יזב סאנץ, ת"א, ז' 561.

בני=ישמעאל | ב(ע)ניי=יישמאעל | - מצ.
1. (עלט) די קינדער פון ישמעאל, דעם ערשטן זון
פון אברהם אבינו און הגרן.

1863 " דערנאך איז ער | הקב"ה | געגאנגען צו די
בני=ישמעאל | זיי זאלן מקבל זיין די תורה |,
האבן זיי אויך ניט געוואלט." נופת צופים, פיעטרקוב,
ז' II-310

2. (שש) טערקן, אראבער און מוסולמענער בכלל.

39a - קן

ב נ י מ ו ס | בענימעס | - אדי/אדוו. (לל)

העפלעך, קארעקט, מיט דרך=ארץ. מע זעט באלד, אז
דאס איז א פיינער מענטש; ער רעדט אזוי בנימוס,
איידל. בנימוסע פירונג.

1895 " און די צוויי מחותנים |...| גייען א קאזאטשקע
7540 | טאנץ | אזוי פיינע=בריהש |...| בנימוס, |...|
און אלע ווייבער פּליעסקען צו ". ייל, דאס פוילישע
יונגל, אדעס, ז' 100.

1945 " עסט ער אפ און רוקט זיך צו צום יידנס נארע //
7539 און רעדט בנימוס |...| ". מבא, דער גייער,
נ"י, ז' 403.

|| בנימוסדיק | בענימעסדיק | - אדי/אדוו. דזוו דפוו.

1940 " איך בין געוועך א גאסט און געוואלט זייך
7541 בנימוסדיק |...| ". קאַפּ, שריפטן II, נ"י, ז' 170.
1941 " ניט געגעסן ווי א הונגעריקער, נאר ווי א בנימוסדיקער
7542 אורח איך א פרעמדער שטוב ". ח. פעט, א הויז אויפן
פעלד, נ"י.

?נ? ב נ י מ י ן | ביניאמין | - 1. מענלעכער נאמען.

2. (קארטן=לשון) אונטער (וואלעט) גרין | סטוטש 516 |.

... " כ'האב שוין איינגעהאנדלט גוטע דריי קארטן: זאדיק, לאקרין, בנימין ", שע, אלע ווערק XI... ז' 93.

L7 בנימין און סענדערל - וועגן צוויי געטרייע חברים, וואס האלטן זיך שטענדיק צוזאמען, אבער פארשיידען אין כאראקטער (געווארן א שם=דבר לויט די העלדן פון מענדעלעס ווערק " מסעות בנימין השלישי "). [illegible]

ב נ י = מ ל ך | ב(ע)ניי מעלעך | - 1. מצ פון בן מלך,

ב 1. פפ בני=מלכים | בניי=מלאכים |.

2. (פיג) יידן.

1832 " איך פר דארבונג זאלשטו ניט טאן צו דעם איבער- בלייבונג פון די ישראל וואס ווערן אן גרופן בני מלך ". 7442

מחזור לראש השנה, סלאוויטע, דף יא - א.

1968 " ער האט מיך בעלערנט זיין שטאלץ אויף אונדזער פאלק, די בני=מלכים ". מ. חלמיש, זש' גק, נ' 62 - 63, 7441

ז' 122.

ב נ י = מ ע יי ם | בניי=מעאים | - (עלט) די געדערעם, די קישקעס, ספעציעל די דינע.

1816 " דארטין | איך שעכטהויז | איז גוועזן זייער פיל בלוט אונ מען הט דארטין גישווייינקט די בני=מעיים ". 7447

פרקי אבות |...|, אוסטרהא, תקע"ו.

1874 " די קראנקייטן פון קליינע קינדער : נאָפּלבראָך,
7464 דאס הייסט, דער נאפל איז אפן און עס שטארט ארויס
א שטיקל פון די בני-מעיים ". איבז | ווער ? |, ~~מרפא~~
מרפא לעם דאס איז דער קינדער דאקטער, פון דעם בארימטין
פראפעסר שליינינץ אין בערלין, זשיטאמיר, ז' 14.

ם 1725 " דיא מילטץ מאכט פר דייאן דאז מאכל אין די
7448 בני מעיים ". ר' אריה ליב זעליגמן, תקוני המועדים,
פיורדא, תפ"ה.

ב נ י מ צ א |בענימצע| זיין - געפינען זיך, זיין,
עקזיסטירן, האבן א ן ארט. % אזעלכע סחורות זיינען
שוין היינט נישט בנימצא".

1873 "ביי די גרעקן זענען אזעלכע זאכן געוועזן זייער
בנמצא". ממוס, די קליאטשע, ווילנע, קאנק:46740.

1912 " ביי א סך פון אונדזערע געבילדעטע האט זיך |...|
7648 איינגעווארצלט דער אבערגלויבן, אז פילאסאפיע איז
ניט א זאך וואס איז געוועזן בנמצא אין דעם אלטן יידנטום ".
זשיט, שריפטן !, נ"י, ז' 205.

1953 " וואס איז שייך צדיקים גמורים, וואס האבן גאר
7647 קיין גרונד ניט תשובה צו טאן, זיינען גאר אזעלכע
ניט בנימצא ". גרינ, איד און וועלט, נ"י, ז' 94.

|| בנימצאדיק - אדי/ אדוו. (שנש) וואס איז דא,
וואס עקזיסטירט, וואס מע קאן געפינען. % בנימצאדיקע
סחורות.

1924 " נאר דער היינט איז דאס איינציק רעאלע און
7644 בנימצאדיקע ". ימ, אידישע שול, לעפיי [?].

בנימצאדיקייט - די, בא, (שנש) פאראנענקייט,
עקזיסטענץ.

1973 " די בנמצאדיקייט פון צוויי יאהודישע לייווערטער
7642 לייקנט ניט אפ |...| די אלגעמיינע הנחה |...| ".
מורג III, נ"י, ז' 111.

אשת חיל מי ימצא, אבער א ווייב א שלימזל איז בנימצא
(שפאסיק) א ווייב א גרויסע בריה איז ווער קאן
געפינען, אבער א ווייב א שלימזלניצע איז דווקא
גרינג צו געפינען.

ם 1743 " אונ' אך זיינן זיא | די וואס פארשטייען די
7619 אמאליקע שפראך | גאר ווינציג (בנמצא) דאש דא
דורך (ממש) איז פר איז געסין גווארין דיא גרושי
וואונדר פון גאט ". יוסיפון, אמשטרדם, הקדמה.

ב נ י = מ ש ה | ב(ע)ניי=מוישע | - טייטש: די קינדער
פון משהן. 1. די יידן.

2. די לעגענדארישע יידן, רויטע יידעלעך, וואס זאלן
וווינען אויף יענער זייט פון טייך סמבטיון.| איך
תרגום יונתן (שמות לד - 10) ווערט דערציילט,
אז נאכן חורבן פון ערשטן בית=המקדש, ווען די יידן
זיינען פארטריבן געווארן פון בבל, האבן זיך די
אוראייניקלעך פון משה רבינו, גרויסע צדיקים, אפגעטיילט
פון די איבעריקע יידן און זיך באזעצט אין יענער
זייט פון טייך סמבטיון און דארטן האבן זיי ביז
היינט א יידישע מלוכה.

1864 " די בני=משה האבן פיל קוואלן און די וואסער פון
7455 די קוואלן זאמלען איין אין טייך אדער אין איין
סאזשעלקע ", | מחבר ? |, אלדד הדני, ל"ג, יטאמיר.

... " מען האט אפירגענומען די רויטע יידעלעך, די
7452 בני=משה מיט גוזמאות, מעשיות פון זייערע גבורות ".
ממוס, מסעות |...|, ציט אויסג " מענדעלע ",
ווארשע, ז׳ 11.

1959 " |...| זענען ווי היישעריקן אנגעפלויגן מחנות
7457 מיט בני=רכב און בני=משה ". יוט, צ׳ טאג, XII/26.

3. נאמען פון א פארבאנד געגרינדעט דורך אחד=העם אין
אדעס, אין יאר 1889 , מיט דעם פראגראם פאר נאציאנאלער
אויפלעבונג פון יידישן פאלק אין ארץ=ישראל.

← 2.

..." אונ׳די (בני משה) זיינען שון פון ישראל אב
7458 גשיידן גוועזן לאנג פר (חורבן בית ראשון)".
שאר, ב.

[ביניענדל].

בנין | ביניען | - דער, =ים | ביניאָנים |. פֿקפֿ בנינדל.
1. געביי, געביידע, הויז פאר וווינונגען אדער
אנדערע צוועקן. % הויפּער, נידעריקער בנין.
אויפשטעלן/בויען א בנין. % אין אונדזער שטאט
האט דער העכסטער בנין נים מער ווי צען שטאק. מע
בויט נייע בנינים פאר די שולן.

1814 " |...| אזו וועט מיין נאמן גדענקן אויף די שיינה
7614 בנינים וואש איך האב געבואט |...| ". מעשה עמנואל,
שקלאוו, ז׳ 5.

1872 " די בעלי=נחלאות בויען אויס אין זייערע בנינים
7565 שאַלקעס, וואו איין איידעם זאל איבער קעסט זיצן און
לערנען און דאס רופט מען ׳איידעם=שטיבל". אמד,
ר׳ טרייטעל, ווילנא, ז׳ 7.

... " נו, גוט, איך שענק האלץ אויפן גאנצן בנין".
א/7565 בערג, דער לעצטער, קאנק: 157/53.

1954 " |...| האט ער מיר אנגעוויזן אויף א צאל בנינים,
ווו מ׳האט איינגעקוואַרטירט רויטע ארמייער ". גרינ, 7552
בלעטלעך |...|, נ"י, ז׳ 197.

2. (גראַמ) יעדער איינער פון די זיבן פארמעס אין
העברעישן ווערב: בנין פעל, בנין נפעל א"א.

3. (פיג) דווערנדיקער אויפטו, גרויסע דערגרייכונג, ווערק.
יעדער נייע שול איז א ציגל
צום בנין פון דער יידישער קולטור.

1883 " דער מענטש טוט דעם ווילן פון הקב"ה אויף דער
וועלט לפי שעה און בויט אים דערמיט א בנין, דערפאר 7561
בויט אים הקב"ה אויף יענער וועלט לדורי=דורות".
נופת צופים, ווילנע, דף צ׳ח - I.

1912 " |...| האבן אויפגעבויט נייע גייסטיקע בנינים,
וואס האבן אן אומגעהייערן ווערט פאר דער מענטשלעכער 7567
אנטוויקלונג פון דעם יידישן פאלק ". זשיט,
שריפטן II, נ"י, ז׳ 166.

1960 " דאס איז דער גרעסטער |...| פון אלע קונסט=בנינים
וואס אש האט וועגן עס איז געפרווט בויען ". 7559
שנ, שלום אש, נ"י, ז׳ 284.

0 טעאטער=בנין. ספארט=בנין. פאבריק=בנין.
שול =בנין. שפיטאל =בנין.

ם ----> 1.

1705 " אונ׳ זעך הגמון ואנשי העיר מענץ זיא גורגרייא
לאזין ביי דעך באך רייך אייןגרוש בנין באויאן |...|". 7579 / בו 3980
קה, פפד"מ, תס"ה, דף י"ז - I.

1716 " |...| שפראך גאט איר האגל שטיין איר זאלט פלן
| פאלן | איף דען גבייא און׳ דער שטורמיג ווינד 7563
ווערט צו שפלטן דש בניין ". סהמ||| יחזקאל, יג - יא ,
ווילהרמרשדארף, דף ציט - I.

2. ←------

1736 " בניך - „Conjugation" קאל ווב. 7562

3. ←------

1713 " און׳ צו ברעכט דאש (בניך) דז דיא מקטרגים
מאכן פר מיינר תפלה דז זיא ניט זאל איף גין 7568
פר הקב"ה. מחזור, חלק שני, שלש רגלים,
אמשטרדם, דף קט"ו - II.

בניין = אב | ביניען = אוו | דער, בא. (זכ)

1. א פרינציפ, נארמע, פארמולע פון דער תלמוד הלכה, וואס דינט ווי א פרעצעדענס פאר אנדערע ענלעכע ענינים. % דער ספק-דין פון בית=דין וועגן דער עגונה וועט שוין זיין א בנין=אב פאר ענלעכע פאלן.

2. איינע פון די תלמודישע ׳ מידות ׳ | לאגישע פרינציפן | אפצולערנען פון אן ענין וואס ווערט בפירוש דערמאנט אין דער תורה אויף אנאלאגישע ענינים וואס זיינען אבער בפירוש ניט דערמאנט.] די מידה ווערט גערופן בנין=אב, ווייל דער קלארער פסוק איז ווי דער ׳טאטע׳ וואס פון אים קומען ארויס די ווייטערדיקע, די ׳קינדער׳. א דוגמא פון א בנין=אב, געדרשנט פון איין פסוק: סע ווערט געזאגט (שמות, י"ב - ט"ז), אז „קיין ארבעט זאל ניט געמאך ווערן אום פסח, נאר דאס וואס איטלעכער דארף עסן, דאס אליין מעג מען צוגרייטן ". איז פון דאנען א בנין=אב אויף אלע יום=טובים, אז מע מעג צוגרייטן עסנווארג. [

ב נ י ן = ב י ת = ה מ ק ד ש | ...בייס=האמיקדעש | - (לל) דאס אויפבויען דעם בית=המקדש אין ירושלים.

1957 " אט קומט משיח און עס איז דער בנין=בית=המקדש און מען איז מקריב קרבן=פסח ". לדב, נ"י, ז' קל"ד. 7600

ב נ י ן = ה א ר ץ | ... האארעץ | - דער, בא. דאס בויען ארץ=ישראל, מדינת ישראל. % די חלוצים האבן אלץ אוועקגעגעבן פארן אידעאל.פון בנין=הארץ.

1925 " ווער קאן זיין דער מורה=דרך |...| ווי אזוי מען לייגט דעם ערשטן יסוד און מען ציט ארויף די ווייטערדיקע עטאזשן פון בנין=הארץ ?". ש. קאלקער, דאס פאלק און די בעוועגונג, לעמבערג, ז' 27. 7597

1968 " איר גרויסער אויפגאב איז ניט אזוי בנין=הארץ, ווי בנין האומה". א. גאלאמב, זש'גק, נ' 64, ז' 111. 7596

ב נ י ן = ש ל = ק י מ א | ... שעל=קאיאמע | -

1. א פעסטער גוט געבויטער בנין, א בנין וואס וועט דויערן לאנג, אויף תמיד.

2. (פיג) אן אויפטו, דערגרייכונג, אינסטיטוציע פון א לאנג=דויערנדיקן אדער אייביקן ווערט.

ב נ י ס ת ר | בעניסטער | - אדוו. (88) אין פאר-בארגנקייט, געהיים, בסוד. % בניגלה זעט ער אויס צו זיין א פרומער ייד, אבער בניסתר, אז קיינער זאל ניט זען, איז ער עובר אויף א סך מיצוות.

1928 " ר׳ מענדעלע |...| האט אויפגעהערט לערנען |...|

זיך אפגעגעבן מיט התבודדות, געזאגט תורה בניסתר". 7649

אפא VI, ווילנע, ז׳ 171.

197.3 " ווייסטו ניט, אז גאר בניסתר, //ס׳איז פינצטער

- שפראצן גראזן? ". א. שמרי, זש׳ גק, נ׳ 79 - 80, 7650

ז׳ 250.

(?נ?) ב נ י = ע נ יי ם | ב(ע)ניי=אנײַם | - מצ. (לל)

ארעמע קינדער.

1968" די תלמידים | פון דער ישיבה | בני=עניים זענען

באזארגט געווארן מיט אלע זייערע באדערפענישן כדי 7471

צו קענען שטייגן אין לערנען במנוחה ושלווה ".

ש. רוזמן, יזב [illegible] קרפטורוס=

מרמורש, רחובות, ז׳ צג.

(?נ?) ב נ י = ע ש י ר | ב(ע)ניי = אייסעוו | - מצ. (ll)

די קינדער פון עשיו, ניט=יידן, גויים.

1855 " האב איך זייא ווייטער גיפרעגט אפשר זענין עפיס

דא פון די בני עשו אוך אונ גן עדן ". מעשה רבי יהושע 7475

בן לוי, טשערנאוויץ, ז׳ 6.

1883 " ווען יידן זיינען שלעכט, געוועלטיקן איבער זיי

ווערעם |?| די בני=עשו און ישמעאל און דער גוף 7474

ווערט צעשפאלטן". נופת צופים, רות, ווילנא, ז׳52-I.

ב נ י = ק ו ר ח | ב(ע)ניי קוירעך | - מצ. (לל)

1. די אפשטאמיקע פון קורח, א לוויים=משפחה אין

דער צייט פון I בית=המקדש.

2. (פיג) רייכע און קארגע לייט. % אונדזער שטאט=
גביר איז מסתמא פון די בני=קורח, ס'האט נאך קיין
ארעמאן ביי אים זאט ניט אפגעגעסן.

7. בני קורח לא מתו |... לוי מייסו| - טייטש: ?
די בני=קורח זיינען ניט אויסגעשטארבן | במדבר כו - י"א |
- דער מיין: שטענדיק געפינען זיך יידישע שונאים.

1898 " אונדזערע הייליקע תלמודיסטן זאגן אונדז מיט
זייער גרויסן פארשטאנד: בני קורח לא מתו! קורחס 7482
קינדער זענען נישט איינגעזונקען געווארן, עס איז
נישט איין דור, וואס מען געפינט נישט זייערע
גילגולים ". א. מארגענשטערן, עגל הזהב, ווארשע,
ז' 9.

בן = י ק י ר | בען יאַקיר | - דער, | מצ?|.

1. דאס טייערסטע ליבסטע קינד אין דער משפחה
|" הבן יקיר לי אפרים ". - ירמיה לא - יט |.
% דווקא דער מיטלסטער זון איז געווען דער בן=יקיר,
ער איז טאקע גאר א געראטענער בחור.

1970 " שלאף, בן=יקיר, ביז פרימארגן=שיין!". מאל,
מארצעפאנעס, נ"י, ז' 133. 7067

(פיג)
2. דער ליבלינג, דער בעסטער (שענסטער, אויסגעקליבענער).

1910 " וואס זשע טוט דאס פאלק ישראל, // גאטס בן=יחיד,
גאטס בן=יקיר?". פרוג, אלע שריפטן !!, נ"י, ז' 288. 7065

1922 " |...| דער יינגסטער פונעם דור - דער זינגער,
דער בן=יקיר ". בראד, בעגייסטערונג, ווילנע, ז' 32. 7069

3. (פעיא) א צעלאזן, צעבאלעוועט קינד (אפט אין פקפ).
% די מאמע גיט אים נאך די שמד, דעם בן=יקירל
אירן, און ער באגייט זיך מיט איר ווי מיט א דינסט.

4. (איינפעם) קריסטוס.

4. 1934 " |...| געעפנט די קמיעות |...| געפונען אין זיי
|...| דעם נאמען פון זייער גאט, איר פארשטייט שוין 7066
וואס איך מיין |...| מיטן בן=יקיר ". אש, דער
תהילים=ייד, [illegible]

ב נ י = ר ח מ נ י ם | ב(ע)ניי=ראכמאָנים ‡ - מענטשן
פון רחמנות, מיטליידנדיקע, מיטפילנדיקע.
% איך א נויט געפינען זיך שטענדיק בני=רחמנים וואס
העלפן ארויס.

| אנהייב XIX |" מור בולדן זיך אייך מעהר פון אלע פעלקיר
אז נאר מור זעניך בני רחמנים ". דיא גינארטי וועלט, 7485
קאנק: 6/128 - I.

1873 " |...| איר זאלט זיין בני=רחמנים דענסטמאל,
ווען אייער רחמנות טויג שוין אויף כפרות ".
ממוס, די קליאטשע, ווילנע, קאנק: 306520.

◻ 1711 " איך זעהי דאך דאש איר תורת משה מיט [illegible]
תלמידים לערנט אלזוא צווייפל איך ניכט דאז איר אויך 7485/א
יהודים זייט אונד מיר זיינן דאך אלי בני רחמנים|...|".
מעשה של ירושלמי, | הומבורג ? |, דף ה - II.

ב נ י = ר כ ב | ב(ע)ניי=רעכעוו | - נאָמען פון א
לעגענדארישער יידישער משפחה (שבט), וואס לעבט
כלומרשט אין אראבישן דרום, זאלן שטאמען פון
קריגספירער רכב | מלכים ב, י - כ"ג |.

בנ - 50.

... "|...| א חוץ דעם שטייט נאך און נאך זאכן וועגן

די בני=רכב ". ממונ, מסעות |...|.

1959 " |...| זענען ווי היישעריקן אנגעפלויגן מחנות

מיט בני=רכב און בני=משה". ייט, צ׳ טאג XII/20. 7457

ב ן = י ש ר א ל | בען=ייסראעל | - דער, ס׳רוב

גענוצט אין מצ בני=... | בניי=...|.א ייד.

|1839-1843| " |...| און אפילו אז וועט עהם קימין אונטער

7437 דער האנט איינער פין דיא בני ישראל // זאל ער

עהם אויך אויס ראסין ". טעאטאר פון חסידים, (אי. פושלעלעלו,)

לעמבערג, ציט הש !.

1869 " נאר ווייל איך ווייס, אז קיין בן=ישראל איז

7072 זיך אזוי מתעסק אין מצוות, ווי א חסיד |...|".

קמ, נ׳ 47, ז׳ 330 - !.

(חח) ... " בוימרע? איז ער מאקע א בן=ישראל?". מק, בוימרע.

1935 " ווארן זיי האבן שוין געהערט, דאס איך גיכן וועלן

א/7072 די בני=ישראל דערהויבן ווערן איבער אלע פעלקער".

באש, דער שטן |...|, ווארשע, קאנק: 40/589 - !.

1955 " די אלט געזעסענע פעלקערשאפטן האבן נאך אויף

7435 די בני=ישראל געלויערט ". אפא, געטראכט מיט

עברי=טייטש, נ׳י, ז׳ 51.

ם ..." דא שפראך דער אינדיאן צו אים קימטו דען אייך

(בן=ישראל), דא האט ער אים גענפרט יוא |...|". שאר,

דף קמב - 2.

ב ן = מ א ה | בען=מייע | - דער, מצ =... | בעניי=...|.

איינער וואס איז אלט הונדערט יאר. יי % אויף דעם

אלטיטשקן זאגט מען, אז ער איז א בן=מאה, ער אליין

געדענקט ניט ווי אלט ער איז.

1957 " ער איז געקומען צו גאסט צו דעם איניקל |...|,

7075 ער איז מסתמא געווען היפש מער ווי א בן מאה".

לדב, נ"י, ז׳ רכ"ז.

~~ב ן = מ ד י נ ה | בען=מעדינע | - דער, מצ ׳בני=...~~

בן = מ ד י נ ה | בען=מעדינע | - דער, מצ בני=... (?נ?)
7077 | בניי=...|. לאנדסמאן. | מארק וובֿ 1818 |.
% איך בין זיינער א בן=מדינה, מיר קומען ביידע
פון פוילן.

בן = מ ו ת | בען=מאוועס | - דער, מצ בני=...
| בניי=...|. 1. עמען וואס איז טויט קראנק,
האלט ביים שטארבן. % דער דאקטער האט געגעבן אן
אנצוהערעניש, אז דער חולה איז א בן=מוות, מע קען
שוין מיט גארניט העלפן.

2. (עלט) עמען וואס פארדינט טויטשטראף. % פאר אזא
פארברעכן ווי הרגענען א קינד איז ער א בן=מוות.

1852 " די | דו | זאלסט וויסן אז דוד איז איין בן מות
7080 דס הייסט ער מוז שטארבן". | מחבר? |, גדולת דוד
ומלכות שאול, ווארשא, ז' 20.

1876 " היינט גלאט, ווי פארשטייסטו, קוקן אין טריפה=
7081 פסול אין חידקעוויץ, בין איך א בן=מוות ". ייל,
דאס משלחת, זשיטאמיר, ז' 15.

□ ----> 1.

1728 " איין שתן אויבן דיך אונ' אין די מיטן דיך איז
7078 איין בן מות חס ושלום ". סור, פיורדא, תפ"ח,
דף יח - ב - !.

בן = מ י צ ו ו ה - ----> בר=מיצווה.

בן = מ ל ך | בען=מעלעך | - דער, מצ בניי=מלך
| בניי=מעלעך |, פפ זז בן=המלך | בען=האמעלעך |.
זון פון א קיניג, א פרינץ. % דער מגיד האט געגעבן

א שיינעם משל פון א בן=מלך, וואס דער פאטער זיינער דער מלך האט אים פארטריבן.

1873 " |...| א גערא‎טענער מיט אלע מעלות |...|. דער דאזיקער בן=מלך האט אין דער יוגנט געוואנדערט, געמאכט נסיעות". ממוס, די קליאטשע, קאנק 50070.

1875 " |...| אז דער בן=המלך האט געטרונקען וויין, האט ער אנגעהויבן צו רעדן אן שכל |...|". קהל חסידים, לעמבערג, ז' ס"ג - א. 6937

1917 " געגוג צו זיין א בן=מלך אין דער פאנטאזיע, א ברודיקער הונט אין דעם לעבן ". זשיט, שריפטן V, נ"י, ז' 105. 7090

ער איז בן=מלך,

1928 " אים האט זיך געדוכט, אז שרהקע איז א בת=מלכה, און זיי שפאצירן אין א גרויסן, געדיכטן וואלד". אפא IV, ווילנע, ז' 32. 7091

2. (פיג) א יידיש יינגל פסח ביי זיין טאטנס סדר. % דער מלך פראוועט דעם סדר, און דער בן=מלך פרעגט די פיר קשיות.

ד) איצט לאזן מיר שטיין (וואר: לאזן איבער, שטעלן מיר אוועק) דעם בן=מלך און קערן זיך (וואר: נעמען זיך) צו דער בת=מלכה - פראזע, געניצט, (אמאל איראניש) ביים איבערגיין פון איין עניין צום אנדערן (בנוסח פון פאלקס=מעשיות).

... " אצינד לאמיר אוועקווארפן דעם בן=מלך און זיך נעמען צו דער בת=מלכה". שע, אלע ווערק XIII, ציט אויסג... ז' 228. 7094

ב ב מ צ א -- ------> בנימצא.

ב ן = מ צ ו ו ה - ------→ בן=מיצווה.

ב ן = נ ח | בען=נויאך | - דער, מצ בני=... | בניי=...|.

1. אן אפשטאמיקער פון נחן (אזוי ווערט תלמוד באצייכנט איטלעכער ניט ייד, יידן זענען בני=אברהם, יצחק ויעקב).

אלע פעלקער ווערן גערופן בני=נח, זיי קומען ארויס פון נח, פון מתן=תורה אן זענען יידן ארויס פון 7097

דעם דין בן=נח ". סשי, II, ז׳ 49.

1917 " אויף די ציוניסטן, וואס האבן זיך ניט גיקאנט דערהייבן צו די הייכן פון דעם גייסטיק=קולטורעלן 7462

נאציאנאליזם, קוקט ער אויף די בני=נח |...| פון דער נאציאנאלער אידעע ". זשיט, שריפטן VII, נ"י, ז׳ 222.

2. (שלש) א קארגער, א קמצן. % דער דאזיקער בן=נח

וועט אן ארעמאן קיין גראשן ניט געבן. (בר)

3. " א מענטש וואס צוליב פרנסה שטעלט ער איין זיין

לעבן, פארנעמט זיך מיט ריזיקאלישע אונטערנעמונגען, 7096

א שיבעניק " | קטוו |.

ב ן = נ נ ס | בן=נאנעס | - דער, =ן, סרוב געניצט

אין פקפ בן=ננסל | בען=נאנעסל |. 1. א קארליק,

צווערג, קליין געוואקסן. | ייפא, נ׳ 14 |. 7098

% כ׳האב קיין מאל ניט געזען אזא נידעריק מענטשעלע,

ממש א בן=ננסל.

2. (מיטאל) א שרעטעלע, א גנאם.

% ס׳האט זיך דעם קינד געחלומט, אז ער האט געזען

אין וואלד שרעטעלעך, בן=ננסלעך מיט לאנגע בערד.

ב ן = נ פ י ל י ם | בען=נעפילים | - דער, מצ בני=...

| בניי=...|. (לל) 1. אן אפשטאמיקער פון

די נפילים, די לעגענדארע ריזן, געבוירענע פון די

אראפגעפאלענע מלאכים, וואס האבן זיך באהעפט מיט

1. אן אפשטאמיקער פון נחן (אזוי ווערט איך תלמוד באצייכנט
איטלעכער ניט ייד, יידן זענען בני=אברהם, יצחק ויעקב).

אלע פעלקער ווערן גערופן בני=נח, זיי קומען ארויס
פון נח, פון מתן=תורה אָן זענען יידן ארויס פון 7097
דעם דין בן=נח ". ששי, II, ז׳ 49.

1917 " אויף די ציוניסטן, וואס האבן זיך ניט גיקאנט
דערהייבן צו די הייכן פון דעם גייסטיק=קולטורעלן 7462
נאציאנאליזם, קוקט ער אויף די בני=נח |...| פון
דער נאציאנאלער אידעע ". זשיט, שריפטן VII,
נ"י, ז׳ 222.

2. (שלש) א קארגער, א קמצן. % דער דאזיקער בן=נח
וועט אן ארעמאן קיין גראשן ניט געבן. (בר)

3. " א מענטש וועלכער צוליב פרנסה שטעלט איין זיין
לעבן, פארנעמט זיך מיט ריזיקאלישע אונטערנעמונגען, 7096
א שיבעניק " | קטור |.

(?נ?) בן = נ נ ס | בן=נאנעס | - דער, =ן, סרוב געניצט
אין פקפ בן=ננסל | בען=נאנעסל |. 1. א קארליק,
צווערג, קליין געוואקסן. | יפא, נ׳ 14 |. 7098
% כ׳האב קיין מאל ניט געזען אזא נידעריק מענטשעלע,
ממש א בן=ננסל.

2. (מיטאל) א שרעטעלע, א גנאָם.
% ס׳האט זיך דעם קינד געחלומט, אז ער האט געזען
אין וואלד שרעטעלעך, בן=ננסלעך מיט לאנגע בערד.

(?נ?) בן = נ פ י ל י ם | בען=נעפילים | - דער, מצ בני=...
| בניי=...|. (לל) 1. אן אפשטאמיקער פון
די נפילים, די לעגענדארע ריזן, געבוירענע פון די
אראפגעפאלענע מלאכים, וואס האבן זיך באהעפט מיט
ערדישע טעכטער | בראשית ו׳ - 3 |.

2. (פיג) זייער א הויכער, הויך געוואקסענער מענטש.
% דער דאזיקער פארשוין וועט אין דער טיר ניט אריין
- אן אמתער בן=נפילים.

ב ן = ס ו ר ר ו מ ו ר ה | בען סוירער אומוירע | –

מצה בנים סוררים... | באַנים סוירערים...|. (לל)

1. א שלעכט קינד, א ווידערשפעניקער וואס פאלגט
ניט די עלטערן. | "בן=סורר ומורה, וואס הערט ניט
צו דעם קול פון זיין פאטער און צו דעם קול פון
זיין מוטער" – דברים, כא – יח |.

1883 " דרום האט די תורה געשטעלט לעבן בן=סורה=ומורה
דען דין פון יפת=תואר, דען דער וואס האט גענומען 7108
איין יפת=תואר, דער האט מיט איר א בן=סורר=ומורה ".
נופת צופים, זשיטאמיר, ז' 294 – !I.

2. א לאַבוס, א הפקר=יונג.

1928 " דער גרויסער משה האט שוין יארן נישט גערעדט
מיטן זון, |...| זיך געטרייסט וואס דער בן=סורר=ומורה 7106
איז אין דער פרעמד ". אפּא XI , ווילנע, ז' 79.

1967 " |...| א שלעגער איז ער, א בן=סורר ומורה
איז ער, נישט קיין בן=תורה ". חג, טמז, XII/10. 7105

3. אן אפטריניקער, רענעגאט.

1902 " צי זיינען ניט די יעניקע, וועלכע זיינען בארייט
צו פארקויפן פאר עטלעכע שמוציקע דאלארס זייערע 7538
יידן צום בעל, צו שאנד די אמת בנים סוררים פון
זייער פאלק |...| ?". זש' דער אידישער ארבייטער,
נ' 13, לאנדאן, ז' 85.

ם <----- 1.

1610 " ווען איינר איין ווייב נעמט לשם זנות קומט פון
אין איין בן(סורר ומורה) אז מיר געפינדן בייא 7101
(דוד המלך) דער האט גינומן (מיכה) די טאכטר
פון (תלמי) קיניג (גשור) דא איז פון אים אויז
גנגן (אבשלום) ". טח, מדרש, דברים כא – יא.

?נ? בן = סירא | בען=סירא | - 1. נאמען פון א יידישן חכם, געלעבט אין !!! י"ה [illegible].

2. נאמען פון ספר וואס בן=סירא האט אנגעשריבן - א זאמלונג פון שפריכווערטער, אפאריזמען, ענלעך צום ס'משלי פון תנ"ך, אבער " בן=סירא " איז ניט ארייננגענומען געווארן אין תנ"ך.

בן = ספר | בען=סייפער | - דער, מצ בני=ספרים | בניי=ספאַרים. ([illegible]) " ביכערמענטש, שרייבער " | קמוו |.

... אין ראשקאוו פלעגט מען אונדזער משפחה רופן די בני=ספרים ". י. שרייבמאן, קאפּיטל ראשקאוו [illegible]. (חח)

בנ ט ת ר - -------> בניסתר.

בן = עוולה | בען=אַוולע | - דער, מצ בני=... | ב(ע)ניי=... (לל) עמעץ וואס טוט עוולות, א מנוול, איינער וואס טוט שלעכטס.

1860 " ברענגט דען מיט דער שכל, אז דו גאט, ווערסט זיך לאזן |...| אנטפלעקן צו די |...| וואס צווישן זיי זיינען בני=עוולה?". איבז א. פּאווער, י. הפניני, בחינת עולם, ווילנא, דף מ"ט. 7466

בן=עולם=הבא | בעך=אוילעם=האַבע | - דער, מצ בני=... | בניי=... | (לל) איינער וואס איז ראוי צו עולם=הבא, ווייל ער איז פרום, היט אפ אלע מצוות אע.

1822 " |...| וואול די לייט דיא דעסט מאל | איין הצות |
7118 אויף שטיין לערנן דער איז בוודאי בן עולם הבא ".
נחלת צבי, ווילנא והוראדנא, תקפ"ב.

1872 " און עס איז פאראן איין מענטש וואס זיין מויל
7120 איז אפגעהיט פון קללות |...|. די נשמה פון דעם
איז בוודאי פון דעם שורש הקדושה, און זאל בטוח
זיין, אז ער איז איין בן=עולם=הבא". קה, ווילנא,
דף ל - ז.

|?|1957 " ווער עס לערנט הלכות | אלע טאג |, איז ער
7122 פארזיכערט, אז ער איז א בן=עולם=הבא". ליקוטי
אמרים, תניא, ~~אלזא~~, נ"י, קנא - שנ. אויב [ווו?], ר' שניאור-זלמן מליאדי,

|| בן=עולם=הבאניק | בעך=אוילעם=האַבעניק | - דער,
בעס. (פטמ) דזוו דפוו.

1909 " דער קריסט |...| אויס שטאנד פונקט פון זיין
7123 רעליגיאן א מוצאי=יום=כיפורדיקער, סע הייסט
א פארטיקער מחילהניק |...| א גרייטער בן=עולם=הבאניק".
ייל, פונ'ם יאריד, אדעס, ז' 10.

ם 1696 |...| וועלכר איז בן עולם הבא דער זיך פערט
7121 | פארכט? | פון עבירות |..| און' פון אלי נבזות
קייט ". ס'סוד הנשמה, אמשטרדם, דף ג - ז.

בן=עונשין | בעך=אוינשין | - דער, מצ בני=...
(לל) איינער וואס איז שוין א בר=מצווה און נאך
עלטער, און ער קאן שוין על=פי=הלכה באשטראפט
ווערן פאר עבירות, ווייל ער איז שוין אליין אחריותדיק
פאר אלץ וואס ער טוט.

1843 " און צו דרייצן יאר קומט דער הייליקער רוח
7124 צו אים דרום ווערט ער דעמילט בר מצוה און א בן=
עונשין ביי דעם ב"ד של מטה ". איבז א. לסבראנדיס,
אליעזר כהנא, ס׳ שיח ספונים, ביאס, [illegible], הקדמה.

ב נ ע י מ ו ת | בענ(ע)ימעס | - אדוו. געלאסן, מילד,
געמיטלעך, ליבלעך. % דער שכן מיינער רעדט שטענדיק
שטיל און בנעימות, רעגט זיך קיין מאל ניט אויף.
ביי קינדער קען מען מער פועלן, ווען מען בעט זיי
עפעס בנעימות, איידער מיט שטרענגקייט.

~~1870 " אזא פארשוין |...| קען אייך אזוי בנעימות,~~
7674 ~~שטילערהייט~~ .

1870 " אזא פארשויך |...| קען אייך אזוי בנעימות,
שטילערהייט כשר מאכן די גאנצע קאסע און אייך ניט
איבערלאזן קיין איין גראשן ". מ. מ. דלאגאטש,
קמ, נ׳ 31, ז׳ 231 - !!.

... " אז אלע האבן זיך גוט אנגערעדט, |...| האט זיך
7675 רב יוזיפל אנגערופן צו ביידע צדדים פאוואליע,
בנעימות, ווי זיין שטייגער איז, מיט א זיפצל |...|".
שע, קליינע מענטשעלעך |...|... ז׳ 101.

1966 " יעדעס שטיקל עבודת הקודש |...| האט ער געטאן
בנעימות און מיט גרויס כוונה ". י. י. זיכערמאן,
נחלת יעקב, נ"י, ז׳ ...

|| בנעימותדיק - אדי/אדוו. 1. דזוו דפוו.
% מיט זיינע בנעימותדיקע ריידעלעך קאן ער ארויס-
נעמען די נשמה.

1897 " |...| רעדט תמיד חנוודיק, בנעימותדיק |...|
7669 א געלערנטער טאקע איין תוך ". ג. ה. לעווינער,
דער גוטער פריינד, ווילנא, ז׳ 13.

1929 "|...| דאס איבעריקע האט שוין דארטן אין שפיגל-
באנק דערציילט דער בנעימותדיקער שדכן". בערג, 7671
גוו !!!, ווילנע, ז' 83.

1968 " אויף די טראטוארן האבן שפאצירט שבתדיקע מעכטער
מיט בנעימותדיקע טריט ". ב. טייטלבוים, יזב אטוואצק, 7665
ת"א, ז' 658.

2. איינגענעם, פיין, איידל.

1893 " |...| א דערשלאגן יאדעשליווע יידל, מיט א שטארק
איינגעפאלענער ברוסט, מיט א גוט, בנעימותדיק 7666
פנים |...| ". בן=עמי, די ערשטע נאכט פון חנכה,
אדעס.

1922" דאס איז געווען א |...| צוגעלאזטער און בנעימותדיקער
פארשוין ". איבז ר. זעליגמאן, ר. הוק, דער אידישער 7670
קבר, בערלין, ז' 12.

1961 " די רביצין |...| פלעגט בנעימותדיק אויפנעמען
די מענטשן |...| ". פ. בארדיט=גאלדבערג, יזב מלוצק, 7658
ת"א, ז' 377.

בנעימותדיקייט- די, בא. אייגנקייט פון טאָן/זיין בנעימותדיק.
בנעימותקייט - די בא. דזוו דפוו.

1888 " דאס איז דיין גוט הארץ, דיין קלוגער גייסט
און דיין בנעימותקייט ". י. טרובניק, לב יודישע 7655
פאלקס ביבליאטעק, נ' 1, קיעוו, ז' 272.

1724 " דער מחב לובט דאש לאנד אפריקא אונ' טירקייא,
// דאש זיא זינגן בנעימות אן גשרייא ". 7673
ר' יואל חזן, ריח ניחוח, פיורדא, ציט י. שאצקי,
אמ' פנקס I, ז' 189.

בן=עיר | בען=איר | - דער, מצ בני=... | (ע)בני=...|

1. איינער וואס שטאמט פון דער אייגענער שטאט וואס א צווייטער; לאנדסמאן. % ער איז מיינער א בן=עיר, מיר זיינען (בייդע) ווילנער. די לאנדסמאנשאפטן האבן א סך געהאלפן זייערע בני=עיר ביים אנקומען קיין אמעריקע.

1872 " מיר זיינען מפרנס ארעמע לייט פון א פרעמדער שטאט און קוקן ניט אונדזערע בני=עיר ". אמד, שעפקע דער יאנקיצער, |...|, ווילנא, ז' 40. 7136

1922" אונדזערער א בן=עיר וועט אפילו איך סאמע פאריזש אויך ניט קאליע ווערן !". צ. הירשקאן, ניט הינטער א פלויט, בערלין, ז' 15. 7135

1959 " דער דאזיקער דאקומענט איז דאס עדות=זאגן פון א. י. פאפערנא, מענדעלעס א בן=עיר ". שנ, קריטיק און קריטיקער, ב"א, ז' 302. 7128

(בר) 2. " א שטאטישער מענטש, ניט פון א דארף "א | קטור |.

(בר) 3. " א קליינשטעטלדיקער, להיפך צו בן=כרך "א | קטור |

ם ----→ 1.

1751 " איין פרעמדן יאר צייט מוז מן איין קדיש געבן אבר (בחורים מלמדים משרתים) האבן אלי חיוּבות אז וויא איין (בן עיר)". ש. פראנקפורט, ס' החיים, זולצבאך, תקנ"א, דף כז - !!. 7127

בן=עליה | בען=אליע | - דער, מצ בני=... | (ע)בני=...|. (לל) א מענטש פון א הויכער מאראלישער מדרגה.

|?| 1957 " |...| דעריבער ווערן זיי אנגערופן 'בני=עליה', ווייל זיי קערן איבער דאס שלעכטס און דערהייבן אים | עס | צו קדושה". ליקוטי=אמרים, תניא, [illegible] נ"י, דף טו - 58½ |?|. 7470

אוקב[ווער?], ז' שניאור=זלמן מליאדי,

(?נ?) ב ן = ע ץ | בען=אייץ | - דער. בא. (לל) פרוכט, פרי.

... " |...| מיט רויטע בעקעלעך, קיין עין=הרע. אזא בן=עץ

(חח) האט ניוטאן דאך געזען. א. בארוכאוויטש, אינדערפרי.

ב נ ע ר י נ ו ו ב ז ק נ י נ ו | בענאריינו אוביזקייניינו |

- אדוו פר. מיט יונג און אלט, מיט קליין און גרויס,

אלע.

...." איז געבליבן, מיר זאלן זיך מטריח זיין צו אים

אלע בנערינו ובזקנינו". שע, | ? |.

7676 1967 " און בנעורינו ובזקנינו |...| יעדערער זאל זיך

ארויסנעמען, מיט פרוי און קינדער, פון צושטאנד

פון עבדי פרעה ". טמז IV/24.

בנעריו ובזקניו | בענאראוו אובעזקייניאוו | - דזוו דפוו.

7677 1925 " עס פרעגט זיך אבער |...| צי דאס גאנצע פאלק

איז שוין גרייט בנעריו ובזקניו, אלט און יונג |...|

זיך דער זאך איבערגעבן?". ש. קאלקער. דאס פאלק

און די בעוועגונג, לעמבערג, ז' 12.

?נ? ב ן = פ ו ר ת | בען=פּוירעס | - דער, בא. (לל)

א גערעטענער, ...

(חח) " דו, מיין בן=פורת, ביסט איצט איר ארט ממלא". 1874

א. צונזער, מכירת יוסף, ווילנע.

(?נ?) ב נ פ י ל ת = פ נ י ם | בינ(ע)פילאס=פאנים | - אדוו פר.

(לל) פאלנדיק כורעים, בוקנדיק זיך, מיטן פנים

צו דער ערד.

7680 1967 " א דריטער טעם איז צו באווייזן, אז מיר קאנען

מתפלל זיין אויף אלע דריי דרכים: שטייענדיק,

זיצנדיק און בנפילת=פנים". ציט מ. אונגער,

טמז, IX/17.

ב ן = פ ק ו ע (ה) | בען=פּעקוע/בען=בעקויע | - דער,

|בא?| פקפ בן=פקועהלע. א ניט=געבוירן קעלבל, וואס ווערט

ארויסגענומען פון א געשאכטענער בהמה. % זיי

1888 " עס ווייזט זיך א גרויס טלית=און=תפילין=זאק פון

7141 בן=פקוע=פעלכן, ארומגעליאמעוועט מיט בלויע קרייקעס".

ממוס, דאס ווינטשפינגערל, ציט אלע ווערק IX, יובל=אויסגאבע 1912-1914

~~אויסג׳ מענדעלע~~ ווארשע, ז׳ 184.

1910 " גיך באצאלט זי דעם קצב און ביים איינפאקן |...|

7149 פרעגט זי | די קאַראַימקע | שטיל: איז דאס נישט

קיין פלייש פון א בן=פקועה? - ניין! - ענטפערט דער

קצב |...|, - איך ווייס אז בן=פקועה איז אייך

פארבאטן ". רעד. ג. באדער, יודישער פאלקסקאלענדאר,

תר"ע, לעמבערג.

1966 " און ער האט זייער ליב געהאט צו עסן פלייש

7144 פון בן=פקועות ". ז. שער, פאר, VI/1.

(פ״ס)

2. "א קליין באשעפעניש, א פיצעלע, א קארליק " | קטור |.

3. (פיג) א גייסטיק ניט=דערוואקסענער מענטש.

1917 " מען דארף שוין זיין גאר א בן=פקוע אין דער

פאָליטיק, כדי צו גלייבן אויפן ווארט די אלע שיינע

רייד". זשיט VIII , נ"י, ז׳ 36.

4. (פיג) אן אויסגעפוקלטקייט, ארויסשטארץ, אויפשוועל,

געשווילעכץ.

(בר) ... " |...| געהאט א טלית=און=תפילין=זאק זייער א גרויסן,

זייער א גראבן, מיט עטלעכע בני=פקועהלעך ".

ממוס, | ווו? |.

... " מיר ווילן זיין א בן=פקועה ביי די פעלקער ".

באש, | ווו? |.

[illegible]

האט ניוטאָן דאָך געזען. א. באַרוכאָוויטש, אינדערפֿרי. (חח)

בנערינו ובזקנינו | בענאַריינו אוביזקייניינו | – אדוו פר. מיט יונג און אלט, מיט קליין און גרויס, אלע.

...." איז געבליבן, מיר זאָלן זיך מטריח זיין צו אים אלע בנערינו ובזקנינו". שע, | ||| ? |.

1967 " און בנעורינו ובזקנינו |...| יעדערער זאָל זיך 7676
אַרויסנעמען, מיט פֿרוי און קינדער, פֿון צושטאַנד
פֿון עבדי פּרעה ". טמז IV/24.

בנעריו ובזקניו | בענאַראָוו אובעזקייניאָוו | – דזוו דפּוו.

1925 " עס פֿרעגט זיך אָבער |...| צי דאָס גאַנצע פֿאָלק
איז שוין גרייט בנעריו ובזקניו, אַלט און יונג |...| 7677
זיך דער זאַך איבערגעבן?". ש. קאַלקער. דאָס פֿאָלק
און די באַוועגונג, לעמבערג, ז' 12.

?נ? בן=פּורת | בען=פּוירעס | – דער, בא. (לל)
~~א גראַטענער, [illegible]~~ כּיינער בחלו

" דו, מיין בן=פּורת, ביסט איצט איר אָרט ממלא". 1874
א. צונזער, מכירת יוסף, (חח)

?נ? בנפֿילת=פּנים | בינ(ע)פֿילאָס=פּאָנים | – אדוו פר.
(לל) פֿאַלנדיק כורעים, בוקנדיק זיך, מיטן פּנים
צו דער ערד.

1967 " א דריטער טעם איז צו באַווייזן, אַז מיר קאָנען
מתפּלל זיין אויף אַלע דריי דרכים: שטייענדיק, 7680
זיצנדיק און בנפֿילת=פּנים". ציט מ. אונגער,
טמז, IX/17.

בן=פּקוע(ה) | בען=פּעקוּע/בען=בעקויע | – דער,
|בא?|פּקפּ בן=פּקועהלע. א ניט=געבוירן קעלבל, וואָס ווערט
אַרויסגענומען פֿון א געשאָכטענער בהמה. % זיי
האָבן דווקא ליב געהאַט צו עסן פֿלייש פֿון א בן=פּקועה.

~~" עס ווייזט זיך א גרויס טלית=און=תּפֿילין=זאַק פֿון~~ ....

הנ- 63,

63

?נ?	ב נ פ ש ר | בענאפשוי | - | אדוו? פראזע? |. (88)

מיט א סכנה פארן לעבן. זייך בנפשו - עס גייט

אין לעבן, ס'איז א לעבנס=וויכטיקע זאך.

1958 " ער האט געפילט, אז ער מוז רעדן, און דווקא

7682 מיט אט דעם לשון, ווייל עס איז בנפשו ". חג,

צ' טאג, VII/12.

....

באמ: צוגעבן ציטאטע פון בול 2872!!

....

|פל?| " בבני העני ממעש, // טאטע זיי ניט אין כעס;

בו- 2872 // אויב יאנקעלע איז שלעכט, // איז ער דאך

גערעכט: // בנפשו יביא 'בולקע', // לכבוד שבת

א 'פולקע', // האט אויסגעריסענע יארן, // אויף יארידן

מוז ער פארן; // פון יאריד צו יאריד - // דאך

בלייבט ער א ייד". ציט פ. רודאי, סמז, X/21.

(?נ?) ב נ פ ש ו ב ר כ ו ש | בענעפעש אובירכוש | - פראזע.

(לל) מיטן לעבן(ס) און מיט פארמעגן, מיט מענטשלעכע

קרבנות און מיט האב=און=גוטס.

1968 " פיל מלחמות זענען פארגעקומען צווישן די פעלקער,

הצד השווה שבהם - ביידע צדדים הלבן ביים סוף 7683

באצאלט א טייערע פרייז |...| בנפש וברכוש ".

ש. רוזמן, יזב [illegible] קרפרוס-מרמורש,

ד׳ 1.

(?נ?) ב נ פ ש ו י ב י א ל ח מ ו | בענאפשוי יאווי לאכמוי |

- פראזע. (לל) מיט איינשטעלן זיין לעבן ברענגט

ער זיין ברויט | ציט פון דער תפילה ׳ונתנה תוקף׳ |

- מיט ריזיקע, מיט סכנות=נפשות פארדינט ער אויף זיינע

לעבנס=מיטלען.

... " מיר מוטשען זיך, רבותים, אויף דעם שטיקל ברויט,

טאקע פשוט בנפשו יביא לחמו ". ממוס, די טאקסע... (בר)

(?נ?) ב נ פ ש ח פ צ ה | בענעפעש כאפעיצא | - אדוו פר.

(לל)מיט א גוטן ווילן, מיטן גאנצן הארצן.

1887 " און פון די נדבות וואס אונדזערע ברידער גיבן

בנפש חפצה זענען קיין ריכטיקע חשבונות ניטא". 7685

ייפאל, ב׳ 50, ז׳ 839.

ב ן = ק ד ו ש י ם | בען=קעדוישים | - דער, מצ בני=...

| בניי=...|, פפ בנן של קדושים | באנאן שעל קעדוישים |.

(לל) איינער וואס שטאמט פון רבנים, רביים, צדיקים.

1866 " פאר צייטנס, אז זיי | די חסידים | האבן אנגענומען
7191 איינעם פאר א גוטן יידן, איז ער כאטשע געוועזן א
בנן של קדושים – זיין טאטע, זיין זיידע זענען געוועזן
גוטע יידן ". ~~בקמ, נ' 20, ז' 309~~ אחיעזר בן
עמישזי, ברדיטשעוו, אקמ, נ' 20, ז' 309.

1895 " איך אליין בין א בן=קדושים און בין ביז 20 יאר
7158 געוועזן דער אייגענער ווילדער חסיד – ס'הייסט א
פוסטעפאסניק און הפקר=יונג |...| ". ייל, דאס
פוילישע יונגל, אדעס, ז' 185.

1966 " דער רב פון שטאט |...| איז געוועזן א בנן של
קדושים, פון דער ראפשיצער גזע, אליין א צדיק
ותמים ". י.י. זיכערמאן, נחלת יעקב, נ"י, ז' 138.

(?נ?) ב נ ק י ו ת | בינ(ע)קיעס | – אדוו. ( ).

1. ריין, אין ריינקייט. % האלטן זיך בנקיות.

2. (פיג) ארנטלעך, ערלעך.

... " נאר ער האט זיך געוואלט מאכן א מסחר, ער זאל
7687 זיך מפרנס זיין בנקיות ". ס' דובר שלום,
פשעמישל, ז' 13 – !.

ם ←---- 1.

1743 " און' היינט האב איך אפילו קיין וואשר איך הויז דז
7688 איך זאל מיך קענן בנקיות הלטן ". קה, פיורדא,
דף יא – 4.

ב נ ק י ט ת ח פ ץ | בענעקיטאס=כייפעץ | – אדוו פר.
(לל) מיט/דורך אנרירן א זאך, געמיינט א הייליקע
זאך% שווערן בנקיטת חפץ א שבועה בנקיטת חפץ.
(ביי א ספר, א ציצה, תפילין אע) | שבועות, לח;
רמב"ם, מלוה ולווה, ד – ה |.

1870 " ווער עס איז נאר קלאר אין הלכות שבועה ביי
יידן, ווייסט, אז ניט נאר בנקיטת חפץ, נאר א שבועה 7694
ביי וואס עס איז |...| מוז הייליק געהאלטן ווערן ".
קמ, נ' 45, ז' 333 - I.

... " איך גיב איר צו פארשטיין אז א בארד איז דבר
שבקדושה, אז יידן שווערן ביי דער בארד ווי 7690
בנקיטת חפץ ". פרץ, עלענד....ז' 202.

1920 " דער שטייגער פון א ייד איז |...| צו שווערן
בנקיטת חפץ, אזוי אבער ווי נישט שטענדיק האט מען 863 באר
אונטער דער האנט א דבר מצווה, שווערט מען " ביי בארד
און פאות ". י. עלזעט, וואונדער אוצר פון דער
אידישער שפראך, ווארשע, ז' 63.

ב ן = ק יי מ א | בען=קאיאַמאַ | - דער, מצ בניי=..
| בניי=...|, פּפּ ברקיימא | באַר=קאַיאַמאַ |.
(לל) 1. א זון, וואס אים איז באשערט לאנג צו
לעבן. % עטלעכע קינדער זיינען נעבעך געשטארבן
גלייך נאכן ברית, אדער דאס לעצטע איז שוין, ברוך השם,
אכט וואָרן אלט, זעט אויס א בן=קיימא.

2. (פיג) עפעס וואס איז דויערדיק, שטאנדהאפטיק,
בלייביק. % דער בנין איז א בן=קיימא, ער איז פעסט
געבויט.

?נ? ב נ ק ל | בענאַקעל | - אדוו. (לל) גרינג, אן שוועריקייטן.
% ער האט גובר געווען בנקל אלע מניעות און איז
אנגעקומען אין שטאט אריין.

... " על=כן, איז צווישן אזעלכע מינים מענטשן בנקל
צו געפינען א שידוך הגון ". ממוס | ווו?|. (בר)

1895 " דער עיקר איז, אז דער צעפּליקער לערער מוז אויך

7711 דא זיין |...| אויף שבת און דאס קען מען אויספירן

גאר בנקל | מעקסט: בנקל | ". ייל, דאס פוילישע יונגל,

אדעס, ז׳ 150.

באמ: יש אומרים , אז אין יידיש האט מען/ארויסגערעדט (נישקי)

אנדערש, דהיינו ׳ בענייקעל ׳.

ב ן = ש ב ע י ם | בען=שיווים | - דער, מצ בני=..

| בעניי=...|. איינער וואס איז אלט זיבעציק יאר.

% מען האט אים געמאכט א יובל=באנקעט צו זיין ווערן

א בן=שבעים.

1957 " | ר׳ זלמן | איז שוין געווען א ייד א בן=שבעים,

7166 דער תואר און הדרת=פנים איז געווען אומבאשרייבלעך".

לדב, נ"י, ז׳ 234.

17 בן שבעים לשיבה |...לעסייווא | - פאר א זיבעציק-

יאריקן פאסן זיך שוין גרויע האר.

ב נ ש י מ ה א ח ת | בינ(ע)שימע אכאס | - אדוו פר.

(לל) איך איין אטעם, זייער גיך, אפגעכאפט.

% דאס בריוול האב איך אנגעשריבן בנשימה אחת ס׳האט

ניט גענומען קיין 5 מינוט.

1811 " דשווארט איש אונ זי עשרת בני המן לייאנט דר

7696 חזן איין איינציגן (בנשימה אחת). שלחן ערוך,

אורח חיים, ווילנא, תקע"א.

1868 " פאר דעם עמוד איז געשטאנען עפעס א לאנגער ייד

7698 |...| געשלונגען דאס דאווענען, ווי די עשרת בני המן

אין דער מגילה, בנשימה אחת ". קמ, נ׳ 15, ז׳ 110 - II.

1912 " אויב איך האב ניט קיין טעות, האט נאר טשעכאוום

7695 נאמען באמת א רעכט דערמאנט צו ווערן ׳בנשימה אחת׳,

אין איין אטעם מיט די נעמען פון טאלסטאי, טורגעניעוו

און דאסטאיעווסקי ". זשיט, שריפטן I, נ"י, ז׳67.

1959 " ער קאן דאך נישט איבערלייענען דאס בוך בנשימה-

7697 אחת |...| ". שנ, קריטיק און קריטיקער,

ב"א, ז׳ 284.

ב נ ש י ק ה | בינ(ע)שיקע | - אדוו. מיט (דורך)

א קוש. געניצט אין דער פראזע:

77 שטארבן (אויסגיין) בנשיקה - האבן א גרינגן טויט,

אָן יסורים, ניט מאטערן זיך לאנג פארן טויט.

| ס׳ווערט דערציילט, אז משה רבינו, אהרן און מרים

זענען געשטארבן דורך א קוש פון גאטס מויל.

| רש"י, במדבר לג - לח |.

1821 " עס שטייט אין זוהר איטליכר וואס לערנט תורה

7709 לשמה |...| וועט שטארבן בנשיקה דורך גאט ב"ה

און ניט דורך דעם מלאך המות ". קה, סדילקאב,

תקפ"א, דף לט - II.

... " דאס גאנצע שטעטל, ווי איין מענטש, האט זיך

געווונטשן אזא טויט. נאר פארן ראש=ישיבה איז

נאך ווייניק. - נאך א פּאָר תעניתים, - קרעכצט ער, -

וואלט ער שוין געשטארבן ׳בנשיקה׳". פרץ, מקובלים,

... ז׳ 7.

1935 " און דער צדיק איז אויסגעגאנגען בנשיקה ".

7704/א באש, דער שטן אין גאריי, ווארשע, קאנק: 637/ 188 - VI

~~1610 " דרום ביט איך דיך דוא זאלשט מיך אין דען גוף~~

1610 " דרום ביט איך דיך דוא זאלשט מיך אין דעך גוץ (טהור) לאזין, אין דער זעלב צייט זיא קושט איך הקב"ה אונ׳ נאם אים זיין נשמה (בנשיקה)".

טח, מדרש, דברים לא - יד.

1717 " מיר אך פינדן דש משה רבינו איז בנשיקה גשטארבן אז ווי א אך מיך | מיין, מער | אנדרי צדיקים ". 7705

הרב עקיבא בער מורה דרך |...|, אביר יעקב, אמשטרדם, דף לא - ?ז.

בן = שלושים | בען=שלוישים | - דער, מצ בני=... | בעניי=...| , א דרייסיקיאריקער (מענטש), איינער וואס איז אלט דרייסיק יאר, אין די דרייסיקער יארן. ער איז שוין א בן=שלשים און איז נאך אלץ א בחור!

בן = שמונה = עשרה | בען=שמוינע=עסרע | - דער, מצ בני=... | בעניי=...|, אן אכצניאריקער (בחור), איינער וואס איז אלט אכצן יאר. % דאס בחורל איז שוין א בן=שמונה=עשרה, ער שטייט שוין אין שידוכים.

בן=שמונה=עשרה לחופה | ...לעכופע | - פראזע. אן אכצניאריקער דארף (איז שוין ראוי) חתונה צו האבן | אבות, ה - כא |.

בן = שמונים | בען=שמוינים | - דער, מצ בני=... | בעניי=...|. איינער וואס איז אלט אכציק יאר, אין די אכציקער יארן. % דער זיידע איז שוין א בן שמונים, אָן עיך=הרע, אבער ער האלט זיך נאך גוט, שפאצירט אפילו אן א שטעקן.

בן - 70.

אן אכציקיעריקער איז שוין אין פולער זיקנה.

העלדישקייט | אבות ה - 31 |.

<u>בן שמונים לגבורה</u> | ...ליגווורא | - אן אכציקיאריקער מענטש איז שוין אין פולער זיקנה [אבות, ה - 21].

ב ן = ש נ י ם | בען=שאַנים | - דער, <u>מצ</u> <u>בני</u>=...(<u>לל</u>)

א מענטש אין די עלטערע יארן, א [illegible] % דער זיידע איז שוין א <u>בן=שנים</u>, אוודאי אין די אכציקער.

ב ן = ש ש י ם | בען=שישים | - דער, <u>מצ</u> <u>בני</u>=...

| בעניי=...|. איינער וואס איז אלט זעכציק יאר, אין די זעכציקער יארן. % ער האט געקאנט ארויס אויף פּענסיע, ווען ער איז געווארן א <u>בן=ששים</u>, אבער ער פילט זיך גאנץ שטארק צו ארבעטן נאך עטלעכע יאר.

..." אויף גאסן שפעט ביי נאכט גייט אום א דיכטער א <u>בן=שישים</u>". <u>מ. טייף</u>, <u>דער בעל=יובל</u>. (חח)

<u>בן=שישים לזיקנה</u> | ...זעזיקנע | - א זעכציקיאריקער איז שוין אן אלטער מענטש [אבות, ה - 21].

ב ן = ת ו ר ה | בען=טוירע | - דער, <u>מצ</u> <u>בני</u>=...

| בעניי=...|. א לערנער, א קענער פון תורה, א למדן.

% זיין איידעם איז מאקע א <u>בן=תורה</u>, אבער צו וועלט=זאכן, מיסחר טויג ער ניט. דער יונגער=מאן איז אן אמתער <u>בן=תורה</u>, א בקי אין ש"ס ופוסקים.

... " |...| מיט א דאר אויסגעווייקט פנימל, מיט צוויי
לאנגע דינע פאהלעך, זעט ער אויס טאקע ווי א בן=תורה". 7172
שע, יוסילע סאלאוויי, ציט אויסג... ז' 116.

1905 " |...| די בני=תורה רופן נישט זייערע ווייבער
מיט די נעמען, נאר ער זאגט ' מיין בעל=הביתטע ". 7497
|...|". מטעמים, איבער גיזעצט אויף ע"ט,פיעטרקוב,
ז' 46.

~~[illegible]~~ 1913 " דער געוועזענער מחותן |...|, דער בן=תורה
|...|". בערג, נאך אלעמען, ציט אויסג בערלין.. 1922/23 7183
ז' 10.

1966 " אויך ער איז געווען א בן=תורה, א וווקסיקער
יונגער=מאן מיט איבערגעבויגענע פלייצעס ". חג, 7178
טמז, I/21.

0 בן=תורה=ייד - דער, = ~ יידן. דזוו דפוו.

1957 " אט אזוי איז ניט געווען קיין מחיצה צווישן
דעם פראסטן יידן און דעם בן=תורה=ייד". לדב, 7182
נ"י, ז' 96.

77 דער בן=תורה האט געזינדיקט - וואס איז די
תורה שולדיק? ~~[illegible]~~ ניט די אידעע איז
שלעכט, נאר די וואס פירן זי ניט אויס, אינטערפרעטירן
זי שלעכט.

ם 1711 " איר זאלט ווישן איך בין פון יוגנט אויף זער
גאטש פארכטיג גיוועזן אויך בין איך אייך בן תורה 7171
איך קען ב"ה מקרא משנה וגמרא ". איבז | ווער? |,
מעשה של ירושלמי, הומבורג.

בן=תמותה | בען=טמוטא | - דער, מצ בניי=...
| בעניי=...|. (לל)דער וואס וועט שטארבן,
א שטארביקער, א מענטש. % יעדער פון אונדז איז
א בן=תמותה, פריער צי שפעטער וועלן מיר שטארבן.
1959 " אבער אלע אנדערע בני=תמותה, ניט קיין צדיקים,
טארן ניט בלאזן קיין רויך, ווייל ס׳איז גאווה". 7499
חג, צ׳ טאג, 30/X.

בן=תרבות | בען=טארבעס | - דער, מצ בני=...
| בעניי=...|. (לל) א וווילדערצויגענער מענטש,
אן איידעלער, מיט גוטע זיטן. % דער גאסט איז
א ליבלעכער מענטש, א צוגעלאזענער און א בן=תרבות,
כדאי זיך אפצולערנען פון זיין התנהגות.

בן=תשעים | בען=טישים | - דער, מצ בני=...
| בעניי=...|. איינער וואס איז אלט ניינציק יאר,
אין די ניינציקער יארן. % ווען דער עלטער=זיידע
ז"ל איז ניפטר געווארן, איז ער שוין געווען לאנג
א בן=תשעים, אריבער די ניינציק.